

NAŠA LUČ

M E S E Č N I K Z A S L O V E N C E P O S V E T U

MAJ 2015

letnik 64, številka 5



4

POGOVOR Z MIRELLO MERKŮ
Seveda, slovensko

7

JEZIKOVNI KOTIČEK
Maj – mesec ljubezni

9

SLOVENIJA, NAŠ SKUPNI DOM
Škofjeloški pasijon



Velikonočni utrinki z naših župnij



Merlebach, na cvetno nedeljo blagoslovimo pušpan.



München, križev pot narodov s križem iz letev begunske barke



Marienthal, pri 5. postaji križevega pota



Genk, blagoslov velikonočnih jedi v Našem domu



Krefeld, blagoslov jedil



Hilden, k blagoslovu jedil je prišlo tudi veliko staršev z malimi otroki



Frankfurt, blagoslov velikonočnih dobrot



Göteborg, po blagoslovu velikonočnih jedil



Belo Blato (Zrenjanin), blagoslov ognja



Mužlja, velikonočna procesija



Mužlja, po vstajenski maši



Eidsen, velikonočni zajtrk po sv. maši

NAŠA LUČ

Glasilno Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi za verska, kulturna in narodna vprašanja

Izdajatelj: Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov in Rafaelova družba • Založnik: Družina, SI-Ljubljana, p. p. 95 • Glavni urednik: Janez Pucelj, München, Nemčija • Odgovorni urednik: Lenart Rihar, Ljubljana • Uredništvo: Rafaelova družba, Naša luč, Poljanska c. 2, SI-1000 Ljubljana, tel.: 01/438 30 50, faks: 01/438 30 55, e-naslova: rafaellova.druzba@siol.net in jpucelj@msn.com • Uprava: Krekov trg 1, SI-1000 Ljubljana, tel. 01/360 28 28 • Jezikovni pregled: Vida Freljih

CENA IZVODA: 2,45 EUR. CELOLETNA NAROČNINA ZA SLOVENIJO: 26,95 EUR • LETNA NAROČNINA (za pošiljanje iz Slovenije): Evropska zveza 36,85 EUR • Švica 48,95 CHF • Velika Britanija 31,35 GBP • Avstralija 50,60 AUD • Kanada 49,50 CAD • ZDA 48,40 USD. V ceno je všteti 9,5 % davek na dodano vrednost in ustrezna poštnina, ki velja za pošiljanje z navadno redno pošto. Cena za letalsko pošiljanje je 41,25 evra. • LETNA NAROČNINA PRI POVERJENIKIH: Evropska zveza 35 EUR • Švedska 315 SEK • Švica 45 CHF • Velika Britanija 28 GBP. • Naročnino lahko plačate pri poverjenikih ali na upravi. Transakcijski račun pri NLB d. d.: 02014-0015204714, DRUŽINA, d. o. o., s pripisom za Našo luč, IBAN SI56020140015204714, SWIFT LJBASI2X • Nove naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava.

Oblikovna zasnova: Klemen Kunaver • Grafična priprava: Brane Beno • Prva stran ovitka: Šmarnice za Marijo, foto: Tatjana Splichal • Tisk: tiskano v Sloveniji.

Rafaellova družba, Naša luč, Poljanska 2, SI-1000 Ljubljana, tel.: (+386) 1 438 30 50, faks: (+386) 1 438 30 55, e-naslov: rafaellova.druzba@siol.net
www.rafaellova-druzba.rkc.si • Poslovni račun pri NLB d. d.: 02014-0253581535, voditelj: Lenart Rihar

Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi

Liebigstr. 10, 80538 München, T (*49) 089 2193 7900, M 0173 9876 372, F (*49) 089 2193 79016, predsednik: msgr. Janez Pucelj

POGOVOR	4
Seveda, slovensko	
JEZIKOVNI KOTIČEK	7
Maj – mesec ljubezni	
ZAKLADI SLOVENSKE UMETNOSTI	7
Lirična izpoved Holzingerjevega ustvarjanja	
RAFAELOVA DRUŽBA	8
Ponovno čez lužo	
SLOVENIJA, NAŠ SKUPNI DOM	
Premisleki	9
Novice	9
Hitro so razkrili stare barve	10
ŽUPNIJE	11
KRIŽANKA / MALO ZA ŠALO	24

Majske rože rdeče

Pred 70. leti se je končala 2. svetovna vojna. Bog je sklenil s slovenskim narodom zavezo krvi, ki so jo za Cerkev prelili mnogi naši ljudje. Smrt se je nad deželo počasi plazila in grozila, da bo iznakazila njen obraz v smrtno masko. Ljudi pa prestrašila v spoznanju, kako neizprosno je zlo hudobije, posebej tisto, ki izbira žrtve natančno in načrtno. Tok krvi iz nešteti ran se je razlil na celotno Slovenijo, in jo za vedno zaznamoval kot deželo, kjer je tekla kri mučencev.

Mučenci Kristusovi krvi primešajo še svojo kri. S tem se popolnoma poenotijo s Kristusovo žrtvijo na križu. Mučenci nikdar ne umirajo zase. Mučenci umirajo s Kristusom za druge. Če to vzamemo za tragiko, ostanemo samo prestrašeni in zgroženi ljudje. Če pa to razumemo kot ljubezen, potem nas ni več strah niti lastne smrti. Naši mučenci, ki jih je tema hotela poteptati, niso ostali poteptani. Zasijali so v Bogu. Oni nam svetijo, oni so nam vzgled. Zato 70 letnica konca 2. svetovne vojne ne sme ostati zgolj pri spominu na začetek velike teme v Sloveniji. Če bi prevladala tema, nas ne bi bilo. Pa smo. Smo kristjani, ki verujemo in delamo na poljanah Božjega kraljestva. Samo veren kristjan je znamenje, da more Luč tudi v Sloveniji premagati temo. Slišimo sicer še krike zmede, sovraštva, ki prihaja iz odhajajoče teme. Toda Luč nad Slovenijo vedno bolj sveti že danes, ker je to Kristusova luč, ki je pregnala zlobo in temo pekla. Kaj so storili apostoli, ko so jih zaprli? Niso se zbal. Gospodov angel jih je osvobodil in oni so oznanjali naprej – brez strahu. Biti s Kristusom pomeni, imeti pogum. Pomeni, veseliti se življenja tudi v težkih časih. Pomeni, zaupati Kristusu. In končno pomeni biti rešen v Kristusu za vedno. Vsako življenje na zemlji enkrat ugasne. Življenje v Kristusu pa se uresničuje v svetu in nadaljuje tudi onkraj smrti. Ta vera je kot cvet maja, ki naznanja lepoto resnice in pravičnosti.



Msgr. Peter Štumpf, škof

ZVEZA SLOVENSkih IZSELJENSKIH DUHOVNIKOV, DIAKONOV IN PASTORALNIH SODELAVCEV V EVROPI

ANGLIJA

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA LONDON
62, Offley Road, LONDON SW9 0LS
T/F (*44) 020. 7735 6655
http://www.skm-london.org.uk
župnik: Stanislav Cikanek
e-naslov: cikanek@msn.com

AVSTRILIJA

SLOVENSKI PASTORALNI CENTER DUNAJ
Einsiedlergasse 9-11, 1050 WIEN
T (*43) (0)1/544-25-75; F (*43) (0)1/544-25-75
duhovnik: –
e-naslov: info@spc-dunaj.net
www.spc-dunaj.net

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA GRADEC

Mariahilferplatz 3, 8020 GRAZ
T (*43) 0316. 7131 6924
župnik: p. mag. Jože Lampret OFMConv

PREDARLSKO

diakon Ralph Prausmüller: Lehrer-Frick-Strasse 10,
6800 Feldkirch. T (*43) 664 9321 045

SLOVENSKA KAT. MISIJA ŠPITAL

Drau Marienkapelle, Villacherstr., SPITAL
župnik: mag. Jože Andolšek
Št. Primož 65, 9123 Št. Primož
T (*43) 042. 3927 19

BELGIJA, NIZOZEMSKA IN LUKSEMBURG

SLOVENSKI PASTORALNI CENTER BRUSELJ
Av. de la Couronne 106
1050 Bruxelles / Ixelles
T (+32) 02. 64 77 106
M (*32) 0489. 783 532
župnik dr. Zvone Štrubelj
e-naslov: zvones@gmx.de

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA EISDEN

Guill. Lambertlaan 36, BE 3630 EISDEN
T/F (*32) 089. 7622 01
kontaktna oseba: Nežka Zalar,
M (*32) 472. 2682 00
e-naslov: nezka@scarlet.be

FRANCIJA

DELEGATURA – AUMONÉRIE NATIONALE DES SLOVÈNES DE FRANCE
Moulin de Thicourt 57380 THICOURT
Tel – Fax (*33) 03. 8701 0701
e-naslov: kaminjoseph@aol.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA PARIZ

3, Impasse Hoche, 92320 CHATILLON
T (*33) 1 42 53 64 43,
župnik: mag. Alek Zwitter
e-naslov: alek.zwitter@rkc.si
diakon Ciril Valant: 32, rue de la Guilloire,
78720 La Celle les Bordes. Tel: 01 34 85 26 66
e-naslov: valant.ciril@wanadoo.fr

SLOVENSKA KAT. MISIJA MERLEBACH

14, r. du 5 Decembre, 57800 MERLEBACH
T (*33) 03. 8781 4782,
T mlin (*33) 03. 8701 0701
župnik in delegat: Jože Kamin,
e-naslov: kaminjoseph@aol.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA NICA

6, rue Vernier, 06000 NICE
T (*33) 4. 9388 5851, F (*33) 4. 9388 5851
župnik: Štefan Čukman
e-naslov: scukman@club-internet.fr

HRVAŠKA

SLOVENSKA KAT. SKUPNOST ZAGREB
oskrbovana iz Slovenije. Informacije:
dekan Anton Trpin, T (*386) 07 338 00 15
Trubarjeva 1, 8310 Šentjernej
e-naslov: zupnija.sentjernej@rkc.si

ITALIJA

SLOVENSKA KATOLIŠKA SKUPNOST RIM
Via Appia Nuova 884, 00178 ROMA
T (*39) 06.7184 744, F 06. 712 99 910

SLOVENSKA KAT. SKUPNOST MILANO

cerkev Corpus Domini, ul. Canova 4
informacije: K. Donno, T 02. 3800 8218

NEMČIJA

KOORDINACIJA DUŠNEGA PASTIRSTVA SLOVENCEV PO SVETU
govorec: msgr. Janez Pucelj
Liebigstr. 10, 80538 München
T (*49) 089.2193 7900, M 0173.9876 372
F (*49) 089. 2193 79016
e-naslov: jpucelj@msn.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA BERLIN

Kolonnenstr. 38, 10829 BERLIN
T (*49) 030. 7845 066, T 030. 7881 924
F 030. 7883 339
www.skmberlin.de
župnik: Izidor Pečovnik
e-naslov: dori@skmberlin.de

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA ESSEN

Bausemshorst 2, 45329 ESSEN
T (*49) 0201. 3641 513
T/F (*49) 0201. 3641 804
www.slomisija-essen.de
župnik: Alojzij Rajk
M (*49) 0173 340 82 95
e-naslov: alojziji@gmail.com, alojziji.rajk@rkc.si

KÖLN

(glej Essen)

SLOVENSKA KAT. ŽUPNIJA FRANKFURT

Mathildenstr. 30 a, 60599 FRANKFURT
T (*49) 069. 6365 48, F 069. 6330 7632
www.skg-frankfurt.de
župnik: Martin Retelj
e-naslov: martin@skg-frankfurt.de

SLOVENSKA KAT. MISIJA MANNHEIM

Römerstrasse 32, 68259 MANNHEIM
T (*49) 0621. 285 00, F 0621. 7152 106
www.skm-mannheim.de
župnik: Janez Modic
e-naslov: janez@skm-mannheim.de

INGOLSTADT

(glej München)

SLOVENSKA KAT. MISIJA STUTTART

Staffenbergstr. 64, 70184 STUTTART
T (*49) 0711. 2328 91, M 0178. 4417 675
F (*49) 0711. 2361 331
www.skm-stuttgart.de
župnik: Aleš Kalamar
T (*49) 0711. 5489 8064, M 0176. 8450 9228
e-naslov: aleskalamar@gmail.com

SLOVENSKA KAT. MISIJA AUGSBURG

Ottmarsgäßchen 8, 86152 Augsburg
T/F (*49) 0821. 979 13, M 0173.5937 313
župnik: Roman Kutin
e-naslov: roman.kutin@gmx.net

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA ULM

Neunkirchenweg 63 A, 89077 ULM
T (glej Augsburg)
župnik: Roman Kutin (glej Augsburg)

SLOVENSKA KAT. ŽUPNIJA MÜNCHEN

Liebigstr. 10, 80538 MÜNCHEN
T (*49) 089. 2219 41, F 089. 2193 79016
e-naslov: Slowenische.Kath.Gemeinde-Muenchen@eomuc.de
www.skm-muenchen.de
župnik: Janez Pucelj; T (*49) 089. 2193 7900
e-naslov: jpucelj@msn.com
župnik v pokojju: Marjan Bečan
e-naslov: mbecan@erzbistum-muenchen.de
pastoralni sodelavec: Slavko Kessler
e-naslov: skessler@ebmuc.de

SRBIJA

SLOVENSKA KAT. SKUPNOST BEOGRAD

Župa sv. Cirila i Metoda
Požeška 35, 11030 BEOGRAD
T (+381) 11 30 56 120
MT (*381) 665 105 509
župnik: Lojze Letonja CM
e-naslov: lletonja@gmail.com

ŠVEDSKA

SLOVENSKA KAT. MISIJA GÖTEBORG

Parkgatan 14, 411 38 GÖTEBORG
T/F (*46) 70 827 8757
T (+46) (0)31 7115421, M (+46) (0)708 278757
www.slovenskamisija.se
župnik: Zvone Podvinski
e-naslov: zvone@kristuskonungen.se;
zvone.podvinski@rkc.si

ŠVICA-LIECHTENSTEIN

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA

Naglerwiesenstrasse 12, 8049 ZÜRICH
T 0041 (0)44 301 31 32, M 0041 (0)79 7773 948
spletna stran: www.slomisija.ch
župnik: mag. David Taljat
e-naslov: slomission.ch@gmail.com

Seveda, slovensko

Pogovor z gospo Mirello Merkù

Gospa Mirella Merkù je tržaška Slovenka, ki jo je vse življenje spremljalo srečevanje kultur. Spoznanje njenega življenja je, da se je treba odločiti za svojo identiteto. Le tako jo lahko živš in ohraniš svojo samozavest. Potem postane srečevanje z drugimi kulturami sproščeno in odprto. To pa je temelj medsebojni obogatitvi.

> Gospa Mirella, vi ste naša organistka v Nürnbergu. Koliko časa že?

Odkar me je g. Stegu pred štiridesetimi leti prepričal, da začnem. Najprej v Erlangu, kmalu tudi v Nürnbergu. Tudi tja smo hodili zelo radi.

> Kje ste se naučili igrati orgle?

Nisem organistka po poklicu. Kot otrok sem pri svetoivanski učiteljici deset let vadila klavir.

> Kakšna je bila vaša družina?

Oče je bil Kraševac iz Temnice, rojen 1896. Pri dvanajstih letih, ko mu je umrla mama, ga je oče poslal za vajenca v Trst. Moral je torej z doma, ker ni bilo hrane za vsa usta. Dobil je mesto pri nekem trgovcu, ki je bil zelo dober človek. Izučil se je za trgovca. Delal je najprej pri njem, kasneje je odprl svojo trgovino.

> Od kod pa je bila mama?

Mama je bila iz Trsta, z Vrdele, pri njih je bilo šest otrok. Najmlajši od fantov je bil vpoklican v prvo svetovno vojno skupaj z očetom in je žal padel neznan kje.

> Kako je bilo v šolskih letih?

Najprej sem naredila tri leta italijanske šole. To je bilo sredi vojne. 29. aprila 1945 sem prejela prvo sveto obhajilo. Šli smo k sv. Ivanu in spominjam se, kako se je tisti dan slišalo neko zamolklo bobnenje od Bazovice sem. Takrat so se bili zadnji boji za Trst. Meni je ostal le spomin na tisti oddaljeni hrup.

> Po vojni se je vse spremenilo?

Zame se je s tem dnem končalo otroško obdobje. Poleti je namreč učiteljica Lojzka Brana že pripravljala otroke za vpis v novoustanovljeno slovensko šolo. Tako sem šla iz italijanskega tretjega razreda v slovenski četrti razred.



Z družino

> Takoj po vojni so nastale slovenske šole?

Bili smo pod anglo-ameriško upravo in oni so to dovolili.

> Kakšno je bilo slovensko življenje v Trstu?

Med vojno tega seveda ni bilo. Vsaj jaz za to nisem vedela. Nisem bila v tej skupnosti. Takrat se niti zavedala nisem, da sem Slovenka. Starši so imeli opravka z ljudmi, za katere niti nisi mogel vedeti, kako so nastrojeni. In med njimi je vladala italijanščina. Oče je bil zadnje mesece celo vpoklican.

> Kaj pa po vojni?

Naenkrat je prišlo do izraza, da živi tu veliko Slovencev. Na vseh trgovinah in javnih zgradbah se je na napisih poleg italijanščine pojavila slovenščina, kar prej ni bilo mogoče. So jo pa kmalu spet začeli izginjati. Za nas je bilo smešno, ko so na drogerijo napisali besedo *mirotilnica*. Kje so to našli, ni vedel nihče. Je pa imelo simbolno veliko moč, ko je v gostilni, kjer je prej stal napis: *Tu se govori samo italijansko*, začel vaditi slovenski zbor pod vodstvom Frana Venturinja.

> Kulturno življenje se je prebudilo?

Da, kulturno življenje se je zelo hitro razcvetelo. Nastalo je kulturno društvo Slavko Škamperle, kjer smo imeli športne dejavnosti, ena učiteljica nas je učila petje, celo fantje so bili zraven. Župnik pri sv. Ivanu pa nas je začel pripravljati na sveto birmo. Že leta 46 je bila slovenska birma. Morala bi biti v Rojanu, posebej za Slovence. Vendar so bili ravno tiste dni neki nemiri, tako da so birmo prenesli k sv. Antonu Novemu. Tam pa smo bili skupaj, slovenski in italijanski otroci. Škof Santin je birmoval in se ne spomnim, da bi takrat spregovoril po slovensko.

> Šolanje ste torej nadaljevali v slovenščini?

Vpisala sem se v nižjo srednjo šolo pri Svetem Jakobu. Trajala je tri leta.

> Profesorjev ni manjkalo?

S profesorji smo imeli veliko srečo. Morda kakšna izjema, vendar so vsi po vrsti bili odlični učitelji. Prav tako na višji šoli, ki je bila tudi v Trstu, v ulici Lazzaretto Vecchio, to je doli proti morju. Realna je bila ustanovljena istočasno z vsemi nižjimi šolami takoj po vojni. Kasneje so si prizadevali za ustanovitev tudi klasične gimnazije. Gospa Nada Pertot si je na vso moč prizadevala za to. Da bi oblast izdala dovoljenje za ustanovitev, je bilo potrebno dobiti dovolj učencev. Tako je v Nabrežini hodila od hiše do hiše in nagovarjala starše, naj vpšejo svoje otroke v to šolo. Bilo je gotovo tvegano, vendar ji je uspelo.

> Tja ste se vpisali tudi vi?

To je bilo dve leti kasneje. Na nižji je namreč poučeval petje profesor Marijan Kos, ki nas je zelo navduševal za klasično gimnazijo. Tako je skoraj ves naš razred šel tja. Takrat šola še ni imela svojega poslopja in smo bili v večjem stanovanju večnadstropne hiše, realna in klasična skupaj, vendar tako, da je ena imela pouk tri dni na teden dopoldne, druga tri dni popoldne. Naslednje leto se je zamenjal vrstni red.

> In po gimnaziji?

Kam naprej? Glasba ali univerza? Študij na univerzi je dolg in drag. Oče ni bil za to. Dve leti pred tem je bila ustanovljena šola za prevajalce in tolmače na ekonomski fakulteti. Odločila sem se za ta študij.



Mirella Merkù

Takrat je trajal tri leta. Po dveh letih in opravljenih izpitih si prejel diplomu prevajalca korespondenta. Po še enem letu študija pa je študent postal tolmač.

> Katere jezike ste izbrali?

Takrat so nudili pouk samo za angleščino, francoščino in nemščino. Španščino pa kot drugi jezik. Angleščino sem se učila vsega skupaj samo štiri leta, tako da mi je kar veliko manjkalo. Tri sošolke smo hotele skupaj osvežiti jezik in smo se učile poleti, jeseni pa uspešno opravile sprejemni izpit. Pred zaključnim izpitom pa smo imele velik strah, ker so v letniku pred nami skoraj vsi padli.

> Kako ste rešili to zadrego?

Z eno sošolko sva se odločili, da si vzameva nekaj časa in greva v Anglijo, da se izpopolni najina govorica. Ona se je ustavila v Londonu in je kar dobro napredovala. Jaz pa sem preko nekih znancev našla drug naslov za varuško. Tam sem imela slabše pogoje za učenje jezika. Vrnila sem se in bi morala nadaljevati študij še eno leto. Takrat pa so ravno ustanovili slovensko banko v Trstu. Zamikalo me je in sem zaprosila za službo in tudi dobila tajniško delo. Starejša kolegica mi je pomagala, da sem spoznala osnove tega dela. To je bilo leta 1959.

> Vendar ste kmalu nato odšli v Nemčijo. Zakaj?

Bodoči mož je sicer že imel službo pri telefonski družbi, vendar to ni bilo področje, ki bi ga navduševalo. Specializiral se je na področju zaščite za visokovoltne naprave in tu bi rad nadaljeval in se izpopolnjeval. Spraševal je vsepovsod, kje bi dobil delo na tem področju. Znanci so ga napolnili k nekemu univerzitetnemu profesorju v Münchnu, ki je bil v stikih s Siemensom, in ta mu je obljubil, da mu preskrbi pogovor s pristojnim človekom.

> Vrata v svet so se odprla.

Leta 1960 je res bil povabljen v Erlangen. Pogovori so bili uspešni in dobil je zagotovilo, da ga sprejmejo za tri leta. Želel si je nabrati izkušnje in bi se potem vrnila.

> Kako se je začelo življenje v Nemčiji?

Leta 1961 sva prišla sem in začela zelo skromno. Posledice vojne so bile še zelo prisotne. Pomanjkanje stanovanj je bilo samo ena teh zadreg. V najem sva vzela podstrešno stanovanje v enodružinski hiši. Za današnje razmere res skromno, da ne rečem primitivno. Tri leta kasneje sva dobila od firme preprosto stanovanje in po drugih štirih letih res dostojno, v katerem smo živeli z otrokoma, ki sta se medtem rodila, enajst let. Potem smo kupili hišo in ko sva bila spet sama, sva se preselila v večstanovanjski blok.

> **V Erlangnu je bilo veliko Slovencev?**

Ne vem več, kako smo zvedeli za slovensko skupnost v Erlangnu, da je tudi slovenska maša in druženje. Pred g. Stegujem je bil tu že g. Grm, ki sva ga še doživela. Za njim pa je prišel g. Stegu. Po njegovi nenadni smrti je nekaj mesecev prihajal misijonar Janez Mlakar, za njim pa g. Gajšek.

> **Kako se spominjate časov te skupnosti?**

Spomini so bolj slabotni. Bilo pa je seveda veliko več Slovencev, kot jih je danes. Bolj jasno pa se spominjam časa, ko je bil tu g. Stegu. Bil je zelo aktiven, pisal je svoj listič Beseda. Z njim smo veliko debatirali. Družili smo se tudi v slovenskem klubu. Po maši smo navadno šli še v klub.

> **Tudi oba otroka?**

Da, seveda. Prav zanju je bilo pomembno, ker sta našla slovensko družbo. Slišala sta slovenski jezik. Tega smo sicer govorili doma, vendar je bilo pomembno, da ga slišita tudi zunaj doma.

> **Doma ste govorili slovensko?**

Seveda, slovensko. Nikoli nisem razmišljala tako, kot sem slišala mnoge starše, da se pogovarjajo z otroki po nemško, da ne bi imeli težav v šoli. Pa so jih imeli še več, ker starši niso znali pravilno nemško. Naučili so jih tudi svojih napak, tako da je bilo za otroka v šoli težje. Otroci poberejo vse, tudi napake.

> **Spremljala vas je neprestana skrb za identiteto?**

Treba se je bilo odločiti za svojo identiteto. Glede slovenščine je imel nekaj več težav mož, ker je hodil samo v italijanske šole. Trudil pa se je zelo. Ko smo šli v Trst, smo se založili s slovenskimi knjigami, kasetami pravljic in podobnim, da smo komaj nosili. Tako sta otroka imela vedno svoji starosti primerno literaturo in krepila svoje znanje. Pridobila sta več, kot sem jima mogla dati sama.

> **Govorili ste najbrž svoj dialekt?**

Seveda. Mož je takoj prešel na tržaški govor, posebej ko je bilo treba kaj razložiti. Otrokoma to ni prineslo nikakršnih težav. Bilo jima je celo dobrodošlo, ker sta se povsod znašla. Kot italijanska državljana sta v šoli dobila ponudbo za učenje italijanskega jezika. Valentina je sprejela in bila kasneje celo nekaj časa v Perugii. Igor pa je bil po maturi na tečaju v Italiji, potem ko se je udeležil tečaja za Slovence po svetu v Ljubljani.

> **Tudi otroka sta se znašla v okoljih, kjer ste imeli domače ali stike?**

Tako je. Posebno Igor je našel prav prijetno družbo, tako ga je vedno vleklo v Trst. Čim je naredil vozniški izpit, je kar sam odšel na pot. Zato se je kasneje tudi vrnil v Trst.

> **Koliko ljudi se je zbiralo k slovenski maši?**

Okrog štirideset se jih je zbralo pri maši. Prihajali so tudi od drugod, ne le iz Erlangna. Za večje praznike pa še nekaj več.

> **Gospod Vili Stegu je bil duhovnik z velikim kulturnim zagonom.**

Njegove pridige so bile zelo bogate in poučne. Bil je mislec in je veliko bral. Iz tega svojega notranjega bogastva je prinašal življenjske nauke. V spominu mi je ostalo, kako nam je predstavil Romana Guardinija, Simone Weil. Tega se spominjam.

> **So bile tudi druge priložnosti za izmenjavo misli?**

Tudi v pogovorih je znal približati svoje izsledke. Pa tudi privatno. Večkrat je prišel k nam in smo se pogovarjali dolge ure. Tudi družbeno je bil razgledan. On nam je prvi razlagal, da bi Slovenija lahko postala svobodna in samostojna država. Tega ni tedaj pripovedoval nihče.

> **Poleg filozofije se je g. Vili ukvarjal tudi z družbenimi vprašanji ...**

To ga je zelo okupiralo. Oboje je imel za skupno zadevo. Misel, razmišljanje, ideje oblikujejo človeka za odnose, za družbo.

> **Njegova nenadna smrt je bila najbrž pretres za farane?**

Pa kakšen! Bili smo vsi zaprepaščeni, težko je opisati občutje in žalost, ki nas je zajela. In temu se je pridružila še skrb, kako bo šlo naprej. Nekaj mesecev je bil tu g. Janez Mlakar, misijonar v Afriki. Potem pa je prišel g. Stanko Gajšek.

> **G. Vili je zoral, g. Gajšek je obdeloval 'slovensko njivo'?**

Nekako tako. G. Stanko se je zelo trudil za nas tudi zunaj mašnega slavja. Velikokrat je šel z nami po maši in nas učil pesmi, branja, pripravljali smo se na naslednje maše in dogodke. Velikokrat smo šli tudi na skupno kosilo, ne vsi, kakšnih dvajset se nas je nabralo. Vabil nas je k družabnosti. Tam smo se marsikaj pomenili. V slovenski gostilni smo imeli posebno sobico.

> **Ta družabnost po maši je najbrž zelo povezovala ljudi?**

Da, nekateri so zelo redno prihajali, se pravi, da so potrebovali in gojili dobrotno skupnosti. Nekateri občasno, kadar so pač lahko prišli. Gostilničar gospod Dominko je kasneje opustil gostišče. Pa nam je to druženje zelo manjkalo, vsaj meni.

> **Včasih ste se družili v župnijski dvorani?**

To je bilo za večje praznike kot na primer božič. Takrat smo najeli župnijsko dvorano, žene smo kuhale ali prinesle že pripravljeno hrano s seboj in smo postregle. Obenem pa je g. Gajšek vadil z nami božične in druge pesmi. Za veliko noč je bilo tega malo manj, ker ni bila vedno maša pri nas. Če je bila maša tukaj na oljčno nedeljo, smo dobili oljčne vejice, sicer pa na velikonočno ali belo nedeljo. To je bilo različno. Meni te oljčne vejice prav veliko pomenijo in sem jih pogrešala, kadar jih ni bilo.

> **Imeli ste pa tudi druge prireditve?**

Vedno smo imeli prireditev za Prešernov dan. Pred počitnicami smo imeli slovenski piknik na igrišču vrtca. Dominkovi so navadno pekli na žaru, drugi smo prinesli jedi s seboj in otroci so imeli svoje igre. Jeseni je bil slovenski dan, izmenjaje v Ingolstadt ali Nürnbergu. Na tem praznovanju sem bila oblečena tudi v narodno nošo.



Pri Sv. Ivanu pri Trstu na procesiji, junij 2005

> **Zdi se mi, da je za vas značilen prav odnos do narodne noše.**

Da, to je zame nekaj posebnega, poglavje zase v mojem življenju. Moja velika želja je bila, da bi se poročila v narodni noši. Vendar je bilo to takrat v Trstu nekaj zelo nenavadnega, kar pa še ni bila največja ovira. Obleke so bile tedaj zelo drage. Vzdušje se je spremenilo kasneje, ko so začeli s Kraško ohcetjo. Potem je bilo to lažje, ker je bilo veliko več narodnih noš na razpolago.

> **Narodna noša vam je v ponos?**

Da, seveda. Kasneje, ko je bila narodna noša že veliko bolj prisotna v javni zavesti zaradi omenjene prireditve, sem si tudi sama omislila svojo lastno narodno nošo. Prvo sem si sposodila za zlato mašo župnika Živica leta 1992. To je bila moja prva udeležba na praznovanju v narodni noši. Dobra prijateljica mi je ponudila nekaj delov obleke od svoje stare mame, ki je umrla. Vedela je, da to cenim in mi je prodala za majhen denar. Kar je manjkalo, sem dokupila in deloma naredila tudi sama.

> **V tej narodni noši ste potem nastopali tukaj?**

Tu imam sliko iz leta 1998, ko sem bila na slovenskem dnevu v Ingolstadt. Teh slik imam več z različnih shodov v Nürnbergu, pa tudi z Marijanskega shoda na Opčinah ter raznih slovesnosti.

> **Kaj vam je posebej ostalo v spominu?**

Pred leti je bil tu mlad fant, Slovenec, na praksi pri Siemensu. Povabili smo ga k maši in v našo skupnost. Fant je pel v zboru Jacobus Gallus v Trstu. In takrat je nastala zamisel o gostovanju tega zbora tukaj. Predlagal je sam. Obljubila sem, da bom poskusila. Na mestni ravni je bila tu vsako leto prireditev ob dnevu tujega državljana.

> **To bi bila dobra priložnost.**

Začela sem iskati stike. Telefonarila sem kar z delovnega mesta toliko, da me je opomnil celo šef, naj malo omejim privatne pogovore. Morala sem najti prenočišča za vseh 35 pevcev in spremljevalce.

> **Organizatorji dneva so idejo sprejeli?**

Našla sem odgovorne ljudi. Rekli so mi, da mi bodo sporočili, ko se bodo začele priprave. Šla sem tja kot privatna oseba in to so mi pri društvu kar precej zamerili. Rekli so, da bi moralo iti preko društva. Tega nisem vedela in iz navdušenja sem se kar sama lotila tega. Podpirala pa me je ga. Šerbinkova.

> **V pripravljalnem odboru niso imeli teh težav?**

Ko sem predstavila zbor in kaj želimo, se je predstavnik cerkve St. Sebald zavzel, da bi sprejel zbor. Peli bi pri maši in na prireditvi. Pripravili bi tudi majhno pogostitev. Ko sem iskala prenočišča za zbor, sem napisala kratko pismo s pojasnilom, za kaj si prizadevam, in ga vtaknila v nabiralnike okrog nas. Tako so, razen tistih, ki so prespali pri Šerbinkovih in pri nas, bili vsi drugi gostje nemških družin.

> **Kje so nastopili?**

Na prireditvi so imeli najprej koncert v cerkvi sv. Sebald v Erlangnu. Ko smo bili na zakuski, mi je rekel tukajšnji organist, da ga je zelo navdušilo in če bi bil mlajši, bi se jim pridružil. Bilo je zares lepo.

> **Kakšen je bil program?**

Program je obsegal nabožne in narodne pesmi. In tudi nekaj banečanskih, ki jih je priredil možev brat Pavle. Ene teh še nisem slišala nikoli prej in sem bila prav zares ganjena. V rezijanskem narečju seveda in njihovi melodiki. To je bil res lep in velik kulturni dogodek.

> **So peli samo v Erlangnu?**



Ob srebrni poroki z duhovnikom Dušanom Jakominom

Ne, potem smo šli z njimi v Ingolstadt, kjer so tudi imeli koncert v cerkvi. G. Gajšek mi je kasneje povedal o neki domačinki, ki je slišala petje v cerkvi, vstopila in ni mogla več ven, tako jo je pritegnilo to petje. Obžalovala je, da ni zvedela prej, da bi pripeljala še koga.

> Takih kulturnih obiskov je bilo najbrž več?

G. Gajšek je večkrat povabil kakšno pevsko skupino, ki nas je razveselila. Spominjam se mladih fantov, ki so peli na slovenskem dnevu. Gospod Kuntner je bil na eni teh prireditev. To je vedno privabilo več Slovencev kot sicer.

> Je odmevalo tudi med domačini?

Nastop zbora iz Trsta gotovo. Poročilo je bilo objavljeno tudi v časnikih, ker so nastopali na nemški prireditvi. Nas Slovence je to seveda vedno veselilo.

> Vrniva se k vašemu osebnemu življenju in spominom.

Tega je veliko. Želela sem vam pokazati nekaj slik. Na teh dveh je isti človek, le da je med posnetkoma petdeset let. Dušan Jakomin, moj in naš veliki prijatelj in velik mož slovenskega zamejstva. Njegova smrt nas je zelo prizadela.

> Kakšen je pomen tega duhovnika za Slovence v zamejstvu?

To je bil velik človek, vsestransko aktiven za Slovence, ki se ni izogibal druženja z drugimi, tako da so ga vsi cenili in ga imeli radi. Edino s cerkvenimi predstojniki se ni vedno strinjal. S škofom Santinom se nista najbolje razumela. V Škednju je bil vedno le kaplan, ko bi vsak drug že bil župnik. Je pa prav tam ogromno napravil za ohranitev škedenjske kulturne dediščine in duha. Ustanovil je Ukmarjev dom, uredil je muzej škedenjskih krušaric. Izdal je knjižico o njih. Nekoč je namreč pripovedoval njihove zgodbe italijanskemu pisatelju Sandru Bolchi in ta je napisal novelo, ki je nato izšla skupaj s prevodom v štiri druge jezike. Eno njegovih zadnjih dejanj je bila poslikava zunanosti doma s prizori škedenjskega domačega življenja. To je bil višek za ta kraj.

> Bil je tudi časnikar.

Seveda, njegov je Naš vestnik. Številni zapisi v drugih časnikih, njegove knjižne izdaje. Veliko je te njegove kulturne zapuščine. Bil je diplomirani časnikar in je dolga leta urejal Katoliški glas. Bil je prvi urednik revije Mladika. Zelo, zelo angažiran človek. Zelo veliko je naredil. Če bi hoteli nadaljevati vse to njegovo delo, bi potrebovali vsaj štiri ljudi.

> Pa tudi pevski zbori, glasba ...

Da, kako pomembno je njegovo zborovodstvo in urejanje pesmaric. Ko sem mu pripovedovala o

naših mašah tu, mi je obe pesmarici daroval. So mi drag spomin.

> Veliko ime slovenskega zamejstva je Boris Pahor. Nastajajo velikani duha na obrobju bolj kot v domovini?

Najbrž zaradi preizkušenj in trdega boja za obstanek. To so izjemni ljudje. Če je moral nekdo že pri šestih letih doživeti požig Narodnega doma v Trstu, ga je to zaznamovalo. Tega človek nikoli več ne pozabi. Poleg tega pa je zmožgal zapisati vse svoje travme. S tem jih je presejal in je zato tudi še živ. Pri 90 letih je bil tudi zelo bolan, prestal težko operacijo in se je zdelo, da tega ne bo preživel. Letos jih bo dopolnil dve preko sto, če Bog da.

Mislím, da je največ napravil za to, da se naši italijanski sosedje, predvsem mladina, zave, da niso samo oni na svetu in da smo tudi Slovenci poleg njih. V letih 2012/13 je obiskal veliko šol po Italiji in predaval in razlagal zgodovino Slovencev v Trstu pod fašizmom. Učitelj zatiranja manjšin je bil Mussolini, Hitler se je od njega učil. S tem je Pahor opravil neprecenljivo delo za Slovence v celoti, ne le za zamejce.

> Zdi se, da ga starost skoraj ne ovira pri tem ...

To je fenomen. Pri teh letih ostaja pri zdravi pameti in razumnem podajanju resnice. Pred kratkim je bil v Zagrebu in nastopa kar naprej. Vmes pa je v toplicah, da te napore zdrži.

> Tudi vi ste imeli nekaj opravka z njegovimi deli.

Ko je izšla njegova prva knjiga v nemščini Spopad s pomladjo, me je prosil, naj pregledam besedilo, če so vsa zemljepisna imena pravilno zapisana po slovensko. To sem storila. Ko je bila predstavitev knjige v Kölnu, je šel tja. Nazaj grede pa smo ga povabili, da se je ustavil pri nas nekaj dni, ker je bila druga predstavitev v Münchnu. Pospremila sva ga z vlakom do Münchna. Predstavitev je bila zelo lepo pripravljena. Gospa, ki jo je vodila, je bila zelo navdušena nad njegovim delom, pa sem ji rekla, da bi bilo dobro, če bi izšla v nemščini še kakšna njegova knjiga. Mislila sem seveda na Nekropolo, ki sem jo ravno začela prevajati. Odrnila mi je, da so teme zadnje vojne, posebej koncentracijskih taborišč, tako obdelane, da bi knjiga najbrž ne mogla povedati kaj tako novega, da bi se prevajanje splačalo. Ocenjevala je, da taka literatura zgublja bralce.

> In vas to ni ustavilo?

Ne, vztrajala sem. Takrat sem bila še v službi in sem lahko delala samo zvečer po eno uro, eno stran na dan. Tako je to trajalo sedem let. Pahorju tudi nisem takoj povedala, da to delam. Ob izidu Spopada s pomladjo so bile objavljene različne recenzije po literarnih revijah. Neki nemški bralec ni dobro razumel nekega Pahorjevega besedila in se je obrnil nanj za pojasnilo. Pahor mu je svetoval, naj bere Nekropolo v francoščini, pa bo našel pravo razlago. Ko je to prebral, pa je menil, da bi bilo dobro imeti to knjigo tudi v nemščini. In Pahor mu je svetoval, naj se obrne name, ker je tedaj že vedel, da prevajam.

> Se je oglasil?

Bil je to profesor starih jezikov v Berlinu, Avstrijec, ki se je ponudil, da bi lektoriral besedilo. Takrat sem pisala še na stroj in sem mu pošiljala snopiče po trideset listov.

> In knjiga je izšla.

Omenjeni profesor je poskrbel za napoved knjige in propagando. Vse to je pripomoglo, da je bil odmev v javnosti izreden. Bilo je objavljenih nad

40 recenzij v časopisih po Nemčiji, Avstriji in Švici. Vse to sem prevedla in poslala Pahorju, da ve, kako je bilo delo sprejeto. Moram reči, da je bilo veliko pohval in celo navdušenja. Prejel je tudi nagrado Bestenliste televizijske postaje SWR.

> Tudi za pisatelja je bilo to pomembno.

Seveda. Na podlagi nagrade so ga povabili kot častnega gosta na Poetenfest, ki je enkrat letno tu v Erlangnu. Na njem se shajajo literati iz cele Evrope. Za to priložnost sem dala na razpolago vse njegove knjige, ki sem jih imela. Večinoma seveda v slovenščini, le posamezne so bile v kakšnem tujem jeziku. Pripravila sem tudi kratek opis vsebine vsakega dela, tako da je obiskovalec lahko spoznal teme, s katerimi se pisatelj ukvarja. Npravili smo torej majhno razstavo in so bile knjige razporejene na štirih mizah pod steklom. Profesor iz Berlina je napisal že prej precej dolg članek s fotografijami, in je to objavil v reviji Literaturen kot napoved prevoda, ki prihaja v nemške knjigarne. Bilo je zares dobro organizirano. On je poskrbel tudi za velike reklamne fotografije, ki so bile obešene na stenah foyerja, kjer je bila predstavitev. Pahor je kar obstal prvi trenutek, ko je to ugledal.

> To je bilo veliko priznanje.

Za zaključek naj bi v nedeljo popoldne nastopil na odru osrednjega gledališča skupaj z eno od recenzentk in jaz naj bi prevajala. Ko smo bili še za zaveso in čakali, da nas pokličejo na oder, je dejal, da ne pričakuje veliko ljudi, morda nekaj zasedenih mest po dvorani. Stopili smo na oder in ugledali polno zasedeno dvorano s 600 sedeži. Bil je tako lep in uspešen večer, da ga ni mogoče pozabiti. Tudi za pisatelja zelo lep spomin.

> Kdaj je bilo to?

Leta 2002. To je bila druga njegova knjiga, ki je izšla v nemščini. Pozneje sta v Avstriji izšla še moja prevoda zbirke novel pod naslovom Rože za gobavca ter roman Mesto v zalivu. V italijanščino sem pa prevedla zbirko novel in Spopad s pomladjo.

> Najbrž ste imeli večino njegovih del?

Veliko sem jih imela, pa jih nimam več. Pred leti je Pahor prišel v Dachau in potem v Regensburg, kjer je Slovenska čitalnica. Takrat sem vse knjige dala tja na razstavo in jih potem prepustila njihovim knjižnici.

> So knjige, od katerih se človek težko loči.

Tako je bilo pri meni tudi z zadnjo Jakominovo knjigo, Od leščerbe do iPada. Prebrala bi jo v enem dušku. A prejela sem jo okoli poldne in zvečer sem morala iti spat. Samo zato je ostal del knjige še za naslednji dan.



Boris Pahor ob izidu prve knjige v nemščini leta 1997

> Dušan Jakomin – duhovnik in ljubitelj tržaških Slovencev.

Res. Mnoge ljudi, ki jih omenja, osebno poznam. Zato mi je vse skupaj še toliko bliže. Je pa tudi tako prisrčno enostavna govornica, obenem pa tako globoke misli, da ima vsak kaj zajeti. Pri tem človek spozna marsikaj praktičnega za življenje. Pomislite, kakšna ženska je morala biti njegova mati, da se je odločila, da ga pri devetih letih pošlje v Trst brez znanja jezika samo zato, da bi nekaj postal. To so bili povsem drugi časi in drugačno razmišljanje, kakor ga poznamo danes. Na vasi bi ostal pastirček. Tako pa je bil pastir.

> Očitno je podedoval materin pogum.

Zato se je znal marsikomu postaviti po robu. Ko je začel kot duhovnik, je bil še živ župnik Ukmar, ki je bil njegov veliki vzornik in zgled. Zato se je g. Dušan zavzemal za postopek za blaženega. Tudi za to sem prevajala iz nemščine v italijanščino neko oceno njegovih študentskih let.

> Zdi se mi, da radostno uživata življenje.

Vedno ugotavljam, da sem imela veliko srečo, biti v pravem času na pravem mestu. Naj bo to ob koncu vojne, ko sem lahko stopila v slovensko šolo in prevzela slovensko identiteto, ki je moja po naravi, da sem potem lahko študirala na klasični

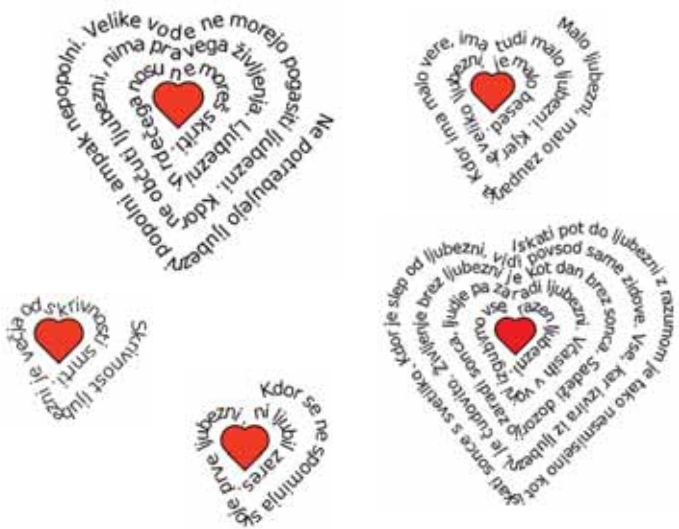
gimnaziji, našla pravo odločitev glede višjega izobraževanja na prevajalski šoli, da se nama je posrečilo priti v Nemčijo v veliko bolj neurejenih časih, kot so današnji, da so me sprejeli v poldnevno službo pri tekstilni industriji ERBA prav takrat, ko se mi je znova zahotelo še kaj drugega poleg gospodinjstva, in potem še pri Siemensu do upokojitve; da sva imela veliko srečo, najti dobre ljudi. Vedno sva našla neko soglasje s sosedi in sodelavci. Vedno sem bila zadovoljna, da nismo živeli v velikem mestu. Erlangen sicer ni vas, je manjše pregledno mesto, a na določenem nivoju.

> Hvala, gospa Mirella.

☛ Damjana KERN

JEZIKOVNI KOTIČEK

Maj – mesec ljubezni



2. sklon – RODILNIK

Ob zanikanem glagolu	Desni prilastek
Ne potrebuje ljubezni ... / Ni ljubezni ... / Ne občuti ljubezni ...	skrivnost ljubezni ...
Za izrazi količine	Za glagoli
koliko, veliko, malo, precej, ogromno, 5→....	bati se, veseliti se, spomniti se ...
Za predlogi	
brez, od do, iz, s/z, zaradi, blizu, sredi, zraven, poleg, namesto, nasproti, razen ...	

	ednina	dvojina	množina
m	lepega fanta	lepih fantov	lepih fantov
ž	prijazne besede srečne ljubezni	prijaznih besed_ srečnih ljubezni	prijaznih besed_ srečnih ljubezni
s	dobrega srca	dobrih src_	dobrih src_

1. Zanikaj spodnje stavke.

- Kdor občuti ljubezen, ima pravo življenje.

- Velike vode pogasijo ljubezen.

- Danes imam čas.

- Učim se drugi sklon.

2. Pravilno dopolni »recept za ljubezen«.

Koliko _____ (sestavine) potrebuješ? Veliko _____ (zaupanje) in precej _____ (potrpežljivost), ogromno _____ (spoštovanje) in tudi malo _____ (prilaganje).

3. Sestavi besedno zvezo.

- dan + ljubezen → dan ljubezni
- prebujanje + pomlad → _____
- bolečina + srce → _____
- učenje + slovenščina → _____

4. Povežite začetek in nadaljevanje misli.

Dan brez ljubezni je kot	zaradi sonca.
Sadeži dozori	je čudovito.
Kdor ima malo vere,	dan brez sonca.
Vse, kar izvira iz ljubezni,	ima tudi malo ljubezni.

KOTIČEK ZA NAJMLAJŠE:

5. Od kod je sadje? Napiši.

 (AFRIKA)	Banane so iz Afrike.
 (ITALIJA)	
 (SLOVENIJA)	
 (FRANCIJA)	

Od kod si pa ti? _____

REŠITVE:

1. Kdor ne občuti ljubezni, nima pravega življenja. / Velike vode ne pogasijo ljubezni. / Danes nimam časa. / Ne učim se drugega sklon.
2. Koliko sestavin potrebuješ? Veliko zaupanja in precej potrpežljivosti, ogromno spoštovanja in tudi malo prilaganja.
3. dan ljubezni / petje ptic / prebujanje pomladi / bolečina srca / učenje slovenščine
4. Dan brez ljubezni je kot dan brez sonca. / Sadeži dozori zaradi sonca. / Kdor ima malo vere, ima tudi malo ljubezni. / Vse, kar izvira iz ljubezni, je čudovito.
5. Banane so iz Afrike. / Limone so iz Italije. / Jabolka so iz Slovenije. / Grozdje je iz Francije.

Lirična izpoved Holzingerjevega ustvarjanja

Kadar nas pot privede k slovenskemu baročnemu kiparstvu, se pred nami odpre nov svet enkratnih ustvarjenih del umetnikov, ki so posejali svoje »biserne« skulpture v našo umetnostno zgodovino. Med njimi je tudi ime *Jožefa Holzingerja*. Poleg gotike je barok pri nas pognal najgloblje korenine. O začetkih tega obdobja na Slovenskem ne moremo govoriti pred sredo 17. stoletja, izzveneval pa je še globoko v 19. stoletje.

Kar nekaj izvrstnih umetnikov kiparjev v času zgodnjega ter zrelega baroka bom preskočila, da se bom prebila do tistega, ki ga želim tokrat predstaviti. To je *Jožef Holzinger* (1735–1797), za katerega lahko upravičeno rečemo, da je bil ne le vodilni, ampak tudi zadnji štajerski baročni kipar. Njegovo ustvarjanje je razpeto med polnih štirideset let, uveljavljal pa se je izključno s sakralnimi deli. Znan je kot avtor oltarnih kompozicij in kot kipar.

Tipološko lahko Holzingerjeve oltarne kompozicije prepoznamo po naslednjih značilnostih: njegovi oltarni nastavki nosijo klasicistične arhitekturne poudarke. Gre za tip v prostor razvitega nastavka s po dvema stebroma ob oltarni podobi, profiliranim ogredjem in na volutah počivajočo atiko (nizkim zidcem). Na oltarjih se uveljavlja masivna ornamentika. Tudi figure so razvrščene tradicionalno: po dva kipa stojita ob oltarni podobi, dva nadaljnja krasita atiko, njen vrh pa se končuje z igro puttov oz. majhnih angelcev.

Takšne Holzingerjeve umetnine srečamo ob obisku nekaterih štajerskih cerkva, kot so oltarji v župnijski cerkvi v Spodnji Voličini, Kamnici, v Lovrencu na Pohorju, na Polenšaku in v Slovenski Bistrici. Razlikujejo se le v nekaterih mojstrovih »rahlih spremembah in novostih«, ki jih je pričel



Oltar v Lovrencu na Pohorju

v umetnost prinašati klasicizem. V Mariboru je bil dolga leta tako rekoč brez tekmeca, čeprav je s svojimi deli nastopal tudi v krajih, kjer so bila delovna območja drugih kiparjev. Obvladoval je ozemlje Slovenskih goric, dobršen del Dravske doline, obronke Haloz, klicali pa so ga tudi na Hrvaško.

In kako je mogoče prepoznati Holzingerjeve skulpture? Njegove figure so umirjene in vzravnane, gestikulacija ne pozna nobene krčovitosti, še manj pa je Holzingerju blizu ekstatična zamaknjenost. Obličja njegovih figur z leti prešinja izraz nekega notranjega miru, patos je obrzdan, veselje, žalost in predanost pa so izraženi s poduhovljenim izrazom likov s pravilnimi, lepotnimi črtami na obrazih. S fiziognomijo se sklada uglajena gesta, gubanje oblačil pa ni dramatično in bučno, ampak se raje usmerja v rahlo valovanje. Pogosto so gube značilno razpoteegnjene in se ob robu oblačil »pluskajoče« zavihujejo.

Baročna tipologija bibličnih in svetniških oseb je s skupnimi slogovnimi značilnostmi zaznamo-



Sv. Pavel, 1760

vala vse sakralne stvaritve svojega časa. Predvsem so bili svetniški liki prevzeti iz umetnostnih izročil preteklih obdobj, barok jim je dodal le nekatere nove svetnike. Predvsem pa jih je upodabljal v svojih predstavah, včasih kar z modnim okusom tedanjega obdobja. Izražanje v Holzingerjevem kiparskem razvoju pa seveda ni ostro omejeno, ampak nastopa v različnih situacijah, dokler se ob prevzetih vplivih končno ne izčisti v kiparjevo lastno govorico.

Obstajajo mesta, kamor nas zaradi svojevrstnih lepot večkrat zanese pot, da tam preživljamo svoj najdragocenejši čas. Poistovetimo se s prostorom, krajem in trenutkom in vse te razsežnosti, z večno zgodbo najlepših oblik in najtoplejših – bodisi kamnitih ali lesenih – materialov naj postanejo najlepše sestavine naše tako dragocene slovenske baročne dediščine.

RAFAELOVA DRUŽBA

► Rok KLEMENČIČ

Ponovno čez lužo

Misli mi večkrat nehote uidejo čez lužo, pod Južni križ. Veliko mesto se razprostira ob Srebrni reki, ki ji ni videti konca in pogled nanjo te spomni na prostranost morja. Mestni vrvež večmilijonskega mesta, prometna gneča in kaos na večpasovnicah, množica avtomobilov, ki bi si že zdavnaj zaslužili naziv »oldtimerji«, sploh po vseh tistih udarcih in trkih, ki so jih preživeli. Pa veliki kosi mesa, ki se pečejo na žarih, imenovanih parilla, ritmi tanga in nenazadnje nepozabni stiski rok, pogledi in toplina v očeh naših argentinskih Slovencev, ko te sprejmejo, kot bi bil del njihove družine ali skupnosti že vrsto let. Spomini, ki ne zbledijo ...

Lansko jesen se mi je ponovno »zgodila« Argentina. Želja je bila močna, ponudila se je priložnost, zgrabil sem jo in jo tako »popihal



Buenosaireški vrvež

čez lužo« v jutru, ko so bile domače Žiri zaradi posledic nočnega neurja skoraj nedostopne, izhod pa v nekem trenutku možen samo čez Žirovski Vrh. Dan kasneje sem že vandral po velikem Buenos Airesu, a ne sam. Tokrat sem se del potovanja udeležil v organizaciji potovalne agencije Trud, ki je že tretjič organizirala potovanje k slovenskim rojakom v Argentino.

Skozi obiske nekaterih slovenskih domov, udeležbe na mladinskem dnevu, obletnice doma na Pristavi, zaključku srednješolskega tečaja ravnatelja Marka Bajuka sem ponovno začutil utrip slovenske skupnosti. Spet se mi je potrdilo spoznanje, kako visoko cenijo in spoštujejo izročilo svojih staršev in starih staršev. Z velikim odrekanjem in žrtvovanjem prostega časa poleg služb prostovoljno ter brezplačno s svojimi bogatimi talenti gojijo slovensko kulturo, pisano in govorjeno besedo, ples in petje. Izročilo in običaje svojih prednikov prenašajo na mlajše rodove. Združuje

in povezuje jih tudi šport. Slednje sem izkusil tudi v Bariločah.

Iz velikega Buenos Airesa smo se po nekajdnevem bivanju z letalom odpravili v mesto San Carlos de Bariloche (Bariloče), pribl. 1700 km jugozahodno od prestolnice. Mesto, ki leži ob južni obali ledeniškega jezera Nahuel Huapi z mogočnimi gorami in hribi v ozadju, je v letih po drugi svetovni vojni privabilo številne Slovence. Idilična narava, prijetna klima in ljubezen do gora, ki spominjajo na Slovenijo, so bili vzrok, da so zapustili Buenos Aires in se naselili v pokrajini pod Andi. Nastala je skupnost. Osvajali so bližnje vrhove in jih poimenovali s slovenskimi imeni. Udeleževali so se odprav v Himalajo in tekmovali na olimpijskih igrah. Že kmalu po prihodu so ustanovili Slovensko planinsko društvo Bariloče, ki jih s svojim



Slapovi Iguazu, ki si jih delita Argentina in Brazilija, veljajo za eno od naravnih čudes sveta.

delovanjem še danes združuje na športnem, kulturnem in izobraževalnem področju. Z namenom ohraniti in približati slovenskega duha drugi in tretji generaciji argentinskih Slovencev. Ti so kot

marsikje drugje po svetu živ dokaz o podjetnosti in delavnosti slovenske duše. Že desetletja zaznamujejo turistični in športni razvoj ter utrip tega območja, ki je z mogočnimi jezери in gorami nepredstavljen s slovenskimi merili. Tudi mi smo se za lažjo in slikovitejšo predstavo kar s sedežnico povzpeli na razgledno točko Campanario in tako prejeli vtis te mogočne pokrajine. Pot nas je vodila tudi v nacionalni park, kjer pod ledenikom Tornador družina Jermanovih vodi turistično kočo, dan kasneje na obrobje Bariloč, kjer se pokrajina zlije v del patagonske stepe. Vse to priča o prostranosti in mogočnosti te dežele. Kot so mogočni slapovi Iguazu, eno izmed naravnih čudes, na stičišču Argentine in Brazilije, ki smo jih v naslednjih dneh tudi obiskali. A to je že druga zgodba. Polna vtisov in lepih spominov.

Premisleki

Publicist dr. Matevž Tomšič na Siolu o medijski inkviziciji oz. o Svetu za sovražni govor

In prav to se je zgodilo pri zgoraj omenjenem Svetu, ki se ni mogel upreti skušnjavi, da boj zoper sovražni govor uporabi kot orožje zoper pripadnike »neprave« politične opcije in zagovornike »napačnih« idej.



To je bilo sicer mogoče pričakovati že v izhodišču, glede na to, da je njegova sestava v nazorskem smislu izrazito nepluralna in da je bila na njegovo čelo postavljena oseba, ki se je že pri opravljanju funkcije informacijske pooblaščenke »izkazala« s politično pristranskostjo. Prvi odziv tega organa na domnevne primere sovražnega govora pa je dokončno potrdil ta pričakovanje.

V tem odzivu so obsodili petih takšnih primerov. In »presenetljivo« vsi se nanašajo na izjave in medijske prispevke, katerih avtorji sodijo na desni pol slovenske politike in civilne družbe. Pri tem po absurdnosti izstopa obravnava spletne strani www.24kul.si, ki so se je lotili na podlagi prijave, da naj bi bila – med drugim – namenjena povečevanju znanih nacistov, kakršen je bil škof Anton Vovk (sic!).

Da nekdo narodno zavednega dušnega pastirja, ki je bil žrtev komunističnega nasilja (l. 1952 ga je v Novem mestu sodrga, naščuvana s strani partije, polila z bencinom in zažgala), označi za nacista, je znak neverjetne ideološke slepote in fanatizma. In prijavo takšnega lunatika so naši borci zoper sovražni govor vzeli resno! Že zgolj to jim odvzema verodostojnost, da bi komurkoli »solili pamet« o tem, kako se sme ali ne sme izražati v javnosti. /.../

Kljub temu da se omenjena družina samozvanih pravičnikov razglašajo za neodvisno, so očitno njihovi cilji politični. Boj zoper sovražni govor je zgolj pretveza za obračunavanje s tistimi, ki zagovarjajo ideje in stališča, ki se ne vklaplajo v dominantni levičarski diskurz.

Gre torej za diskreditacijo in posledično poskus utišanja drugače mislečih. Tako je dovolj, da nekdo zagovarja tradicionalno družino, nasprotuje

istospolnim porokam in zavrača feministične razlage odnosov med spoloma, da se ga ožigosa kot nestrpnega.

Na drugi strani pa je zagovarjanje bivšega nedemokratskega režima in povečevanje komunističnih zločincev nekaj neproblematičnega. Takšno sprevačanje civilizacijskih standardov, ki ga prakticirajo naši medijski inkvizitorji, nikakor ni naključno; ampak je nekaj, kar služi ohranjanju hegemonije tranzicijske levice.

Moralni teolog dr. Andrej Poznič na Časniku o homoseksualnih aktivistih

Ni mi jasno, kdaj je »gejevski aktivist« postal »borec za človekove pravice«. Kajti ni še znano, da bi bile pravice, za katere se borijo gejevski aktivisti, postale »človekove pravice« v smislu splošne in vesoljne deklaracije ZN iz leta 1948. Prepričan sem, da imajo ta trenutek istospolni vse pravice, ki izhajajo iz splošne deklaracije. Včasih so geje zapirali, mučili, diskriminirali ... Včasih so imeli ta pojav za bolezenski. Od »včasih« ostaja samo še enako moralno pojmovanje, da je spolno občevanje zunaj zakonske zveze greh. Ne le za istospolne, temveč za vse! Sveto pismo pa jasno dodaja, da je istospolna seksualna praksa »gnusoba« in pri tem bo tudi ostalo. Tega ne bodo spremenili, pa četudi bodo vsepovsod sprejeli zakone, ki pravijo, da je istospolna »poroka« enaka normalni poroki. Dejstva, da je pač nesmisel, ni mogoče odpraviti z zakonom, zato so vsi ti zakoni v resnici posiljevanje dejstev in so po svoji naravi kratkega veka. Vprašanje pa je, koliko škode bodo povzročili. /.../

Še več, borba za »pravice« (bolje kaprice!) istospolnih nas nevarno postavlja pred redefinicijo splošne deklaracije o človekovih pravicah. Kajti katera pravica bo obveljala, če ne smemo več reči »meni se pa zdi, da je za otroka najbolje, če ima očeta in mamo«, kar je bilo do nedavnega še normalno, zdaj pa je pregnano? In če smo se verniki borili proti vsem totalitarizmom, da smo ohranili pravico do veroizpovedi, do javnega izražanja naše vere in za zahtevo, da se spoštuje naše prepričanje, ki je – mimogrede – tisto, ki daje značaj ne le našemu narodu, temveč tudi vsej Evropi in Ameriki in

še komu po svetu, se bomo borili tudi proti sodnim preganjanjem, ki se že vrstijo, ker gejevski ljubijo zlorablajo svojo gospodarsko moč zato, da preganjajo kristjane, ki se ne strinjajo z njimi. Kako je mogoče, da je nekdo »borec za človekove pravice«, ko tepta temeljne pravice soljudi? Ostanimo torej rajši pri izrazu »gejevski aktivist«, kajti točno to so in nič več.

Novice

48.146 PODPISOV VOLIVCEV ZA RAZPIS REFERENDUMA. Koalicija Za otroke gre! je v štirih dneh zbrala rekordnih 48.146 podpisov volivcev (od zahtevanih 40.000) za razpis referenduma o noveli zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih. Državni zbor je s sklepom zavrnil razpis referenduma. V Koaliciji „Za otroke gre!“ so prepričani, da je sklep državnega zbora protiuustaven in nezakonit, zato so vložili ustavno pritožbo proti sklepu parlamenta in predlagajo dopustitev referenduma. Pričakujejo, da bo ustavno sodišče ugotovilo, da zakonska zveza žene in moža ni protiuustavna ter da ne gre za kršitev človekovih pravic.

ŠKOFJELOŠKI PASIJON. V starem mestnem jedru Škofje Loke so v postnem času po šestih letih zopet uprizorili skoraj 300 let star Škofjeloški pasijon. Pri tem izrednem projektu je sodelovalo kar 933 nastopajočih, ki so predstavili trpljenje Jezusa Kristusa in spremljajoče svetopisemske zgodbe. Večina nastopajočih je amaterjev, med njimi pa je letos izstopal nastop mednarodno priznanega basbaritonista Marcosa Finka. Predstava temelji na najstarejšem ohranjenem dramskem besedilu



Jezusa primejo, foto: Aleš Čerin

Hitro so razkrili stare barve

► Stane GRANDA

Ko je nova leva vlada prevzemala oblast, je glasno poudarjala, kako bo delala za spravo, kako ne bo poglobljala ideološke razklanosti Slovencev, kako ne bo načenjala ideoloških tem in podobno. Take stvari ne obljublja tisti, ki tega ne misli početi, ampak oni, ki hoče ljudi šokirati z neizpolnjevanjem obljub. Da je res tako, smo dejansko slišali takoj po nastopu vlade, ko je komunistična ministrica za družino javno govorila, da bo čimprej vložila nov družinski zakon. Če komunisti pripravljajo zakon, ki naj bi pomagal družini, je jasno, da je temeljni namen ravno obraten. Slovenski komunisti in njihovi derivati katoliške Cerkve ne sovražijo nič manj kot nekdanj v komunizmu, le zaradi demokracije morajo ubirati drugo, običajno zahrbtno taktiko, kjer so še večji mojstri kot v neposrednih obračunih. Dejansko novega zakona ni vložila vlada, ampak del opozicije, ki je dejansko bližje levičarski vladi kot pa demokraciji. Vladna večina ga je enoglasno podprla, kar dopušča sumničenje, da je šlo za predhodni tihi dogovor. To potrjujejo tudi njeni protireferendumski manevri, ki jih bomo v nadaljevanju opisali.

Tokrat so vse zavili v celofan zaščite istospolnih, kar je evropska moda in ima evropska oblast za njo več poslušanja kot za pobijanje v Ukrajini, da o klanju kristjanov po svetu niti ne govorim. V osnovi naj bi šlo za nekaj smiselnih pravnih rešitev, ki so se pa hitro pokazale kot napad na družino, ki jo hočejo kot krščansko in civilizacijsko vrednoto izničiti. Dejansko so izrabili problematiko istospolno usmerjenih, ki so nerazumljivo srečni, če se o njih javno razpravlja, če so v središču pozornosti. Ko so se oglasili nasprotniki, sta se na njih ulila ogenj in žveplo. Zlasti iz državnega radia in televizije. Ker imajo komunisti tam še vedno močne pozicije, so takoj uveljavili staro načelo, da človek ne sme biti proti njihovim načrtom. Demokracijo razumejo zgolj kot glasno in prostovoljno strinjanje. Nasprotniki so zahtevali referendum. Predsednik državnega zbora jim ga je v skladu z zakonskimi predpisi dovolil. Ker ni verjel, da bodo dobili tako javno in hitro množično podporo. Res je, da jih je v tem podprla tudi Cerkev. To je komuniste zelo razburilo, ker oni razumejo ločitev Cerkve od države kot izločitev. Cerkev naj bi bila tiho in srečna, da sploh lahko deluje. Ker je nasprotovala, so jo napadli v vseh uradnih časopisih. Najbolj pokvarjeni so bili njihovi očitki, da vodstvo slovenske Cerkve z novim ljubljanskim nadškofom na čelu ne dela v duhu načel sedanjega sv. očeta. Stara taktika tako imenovane politične diferenciacije, ko so hoteli duhovščino ločiti od vernikov. Levičarski parlament je potem, ko je uvidel, da bodo nasprotniki izpolnili izjemno zahtevne pogoje za referendum in zelo verjetno na referendumu tudi zmagali, priprave na njega prepovedal. Nasprotniki novega družinskega zakona, v bistvu gre le za provokatorsko novelo, ker družino komunisti v bistvu sovražijo ter prezirajo in to je jedro spora, so šli iskati pravico do referenduma na ustavno sodišče. To je razen dveh članov zelo nepredvidljivo in od njega ne moreš pričakovati niti strinjanja s tem, da četrtek sledi petek. Še bo zanimivo!

”

V osnovi naj bi šlo za nekaj smiselnih pravnih rešitev, ki so se pa hitro pokazale kot napad na družino, ki jo hočejo kot krščansko in civilizacijsko vrednoto izničiti.

Samo žalostno dogajanje niti ne zasluži takšne pozornosti, če zbiranje podpisov za referendum, to je bilo enkratno uspešno in je komuniste pretreslo in prestrašilo, ne bi pokazalo, da slovensko demokratično ljudstvo ni politično mrtvo, kot kažejo nekatere zadnje volitve, ampak da »desni« politiki ne znajo do njega prav pristopiti, mu ne znajo prav prikazati problemov, ga podcenjujejo, si domišljajo, da jih bodo ljudje avtomatično podprli, ker so »naši«. Če bodo to dogajanje analizirali in prišli do pravih sklepov, se bodo politične razmere v Sloveniji začele spreminjati. Za to je že zadnji čas.



v slovenskem jeziku iz leta 1721, ko ga je napisal kapucin Lovrenc Marušič, imenovan tudi Romuald Štandreški, ki je svojo kapucinsko dolžnost vrsto let opravljal v Škofji Loki, kjer je Škofjeloški pasijon tudi zapisal. Njegov rokopis hranijo v kapucinskem samostanu, faksimile pa je na ogled v kapucinski knjižnici v Škofji Loki. Poleg tega, da je Škofjeloški pasijon najstarejše ohranjeno dramsko besedilo v slovenskem jeziku, je tudi najstarejša ohranjena dramska režijska knjiga v Evropi ter največja gledališka predstava na prostem v Sloveniji. Osem predstav si je ogledalo 24 tisoč obiskovalcev. Pozitivni odzivi prihajajo z vseh strani. Pasijon bodo znova uprizorili čez šest let.

KOROŠKA IN PRIMORSKA POJETA 2015. Slovensko kulturno središče (SKS) Planika je v občinskem kulturnem centru v Trbižu v Kanalski dolini pripravilo Mednarodno pevsko revijo »Koroška in Primorska pojeta 2015«. Z ljudskimi in sakralnimi pesmimi so se predstavili Quintet Karnitzen / Kvintet Krnica, Že-PZ Podmelec, Združeni zbor Nediške doline, MePZ PD Sele, MePZ Senožeče, MoPZ Valentin Polanšek (Obirsko) ter MePZ Jacobus Gallus (Celovec).

ORATORIJ – PRILJUBLJEN POČITNIŠKI PROGRAM ZA OTROKE. Oratorij, vzgojno dogajanje oz. gibanje, ki poteka že od leta 1988, se izvaja že v več kot 250 krajih po vsej Sloveniji. Navdihuje se v ideji preventivnega vzgojnega sistema, ki ga je začel italijanski duhovnik sv. Janez Bosko. Na njem sodeluje več kot 15.000 otrok in 4.000 mladih prostovoljcev – animatorjev. Oratorije povezuje glavni junak, ki se v obliki zgodbe predstavi udeležencem. Program oratorija preko molitve, petja, kateheze, ustvarjalnih delavnic in igre na privlačen način navdušuje za vrednote, veselo krščansko življenje in ustvarjalnost. Na šestih pomladanskih srečanjih animatorjev oratorija, ki so potekala v Ljubljani, Mariboru, Novem mestu, Celju, Vipavi in Veržeju, je bilo letos udeleženi kar 630 animatorjev iz cele Slovenije.

ODSTOP MINISTRICE MARKEŽEVE IN RAZREŠITEV MINISTRA VEBRA. Plagiatorstvo pri magistrski nalogi je bil razlog za odstop ministrice za izobraževanje, znanost in šport Klavdije Markež, ki je bila po prevzemu poslova ministrice le dva dni, nadomestila pa je Stanko Setnikar Cankar, ki jo je z ministrskega stolčka odneslo razkritje visokih honorarjev, ki jih je prejela ob delu na fakulteti. Markeževa je izgubila tudi poslanski sedež. Minister Janko Veber pa je bil razrešen funkcije ministra za obrambo potem, ko je obveščevalno-varnostni službi naročil analizo prodaje Telekomu.

LITERARNA NAGRADA VSTAJENJE UREDNIKU JURIJU PALJKU. Med petnajstimi knjižnimi deli zamejskih in zdonskih avtorjev je komisija literarne nagrade vstajenje, ki ima sedež na Slovenski prosveti v Trstu, nagrado podelila odgovornemu uredniku tednika Novi glas Juriju Paljku za zbirko zapisov *Kaj sploh počnem tukaj*.

25 LET SKAVTSTVA V SLOVENIJI. Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov šteje približno 4.500 članov. V času, ko je težko nekaj obljubiti, skavti še naprej obljublajo zvestobo Bogu in domovini, skavtstvo z obljubo in zakoni pomeni način krščanskega življenja v svetu.

DOBRODOŠLI DOMA. Tradicionalno srečanje Slovencev, ki živimo v domovini, zamejstvu in po svetu, bo letos potekalo 4. julija na Ptuju. Dogajanje se bo začelo v popoldanskih urah v središču mesta, kjer se bodo predstavile slovenske glasbene, plesne in gledališke skupine. Praznično popoldne bodo še popestrile stojnice s tipičnimi slovenskimi izdelki, domača hrana in številni spremljajoči dogodki. Prsrčno vabljeni!



ŠPORT

Svetovni pokal v smučarskih skokih v Planici. Naši športniki so dosegli odlične rezultate: **Peter Prevc** je na prenovljeni skakalnici pod Poncami na prvi tekmi z 248,5 m dolgim poletom postavil nov rekord naprave, drugi je bil **Jurij Tepeš**. Na skupinski tekmi so naši letalci osvojili prvo mesto. Na posamični tekmi je bil prvi Jurij Tepeš, drugi pa Prevc. Žal Peter Prevc ni osvojil kristalnega globusa – z Severinom Freedom sta imela sicer enako število točk, odločalo pa je večje število zmag – kristalni globus je dobil Nemeč Freund.



Peter Prevc, foto: slovenskenovice.si

Slovenski biatlonec **Jakov Fak** je na svetovnem prvenstvu na tekmi s skupinskim štartom na Finskem osvojil prvo mesto, v Hanti Mansijsku pa je osvojil tretje mesto. Jakov Fak je osvojil tudi stopničke v skupnem seštevku.

Tina Maze je na superveleslalomu za svetovni pokal alpskih smučark v Garmisch-Partenkirchnu zasedla drugo mesto. V Meribelu svetovnega pokala je na veleslalomu osvojila tretje mesto, v skupnem seštevku v tej disciplini je bila druga. Tudi Mazejeva je z odlično sezono računala na veliki kristalni globus, pa jo je žal prehitela Avstrijka Anna Fenninger.



Tina Maze, foto: slovenskenovice.si

Judoistka **Tina Trstenjak** je na tekmi svetovnega pokala v Tbilisiju v kategoriji do 63 kilogramov osvojila prvo mesto.

Boksar **Dejan Zavec** je v Mariboru v kategoriji do 69,85 kg po 12 rundah po točkah premagal Belgijca armenskega rodu Saša Jengoiana in osvojil naslov superveltrskega prvaka po verziji WBF.

Plavalka **Tjaša Vozel** je na Nizozemskem na mednarodnem mitingu na 100 metrov prsno osvojila drugo mesto in ob tem z dosežkom tudi nov slovenski rekord.



ŽUPNIJE

ANGLIJA

LONDON

V nedeljo, 29. marca (na cvetno nedeljo), je bilo slovensko bogoslužje zopet kar v kape- li »Našega doma«, a bolj skromno. Bogoslužje je vodil župnik. V Angliji je navada, da je na to nedeljo blagoslov križcev iz palmovih listov ali vej, zato tudi imenujejo cvetno nedeljo **Palm Sunday** – nedeljo palm. Kato- liški Slovenci, živeči v Veliki Britaniji, pa po navadi, če je le mogoče, k tem križcem dodamo še nekaj pomladnega zelenja.

Krizmena maša v stolnici sv. Jurija (St. George's cathedral) v Londonu je bila tudi letos že na veliko sredo dopoldne. To je vedno lep in veličasten dogodek, ko so ob nadškofu zbrani skoraj vsi nadškofijski duhovniki (nad 500) in med mašo pred ordinarijem naredijo obnovitev duhovniških zaobljub ter zvestobe služenju Kristusu in njegovi Cerkvi.



Blagoslov velikonočnih jedil je rojakom pri srcu

Naj tudi tokrat omenim **blagoslov velikonočnih jedil na veliko soboto** (4. aprila) ob 4. uri popoldan v kapeli Našega doma v Londonu, ki ga je opravil župnik. Ta blagoslov je našim slovenskim rojakom pri srcu, ker je tako zelo domač. Začnemo ga z uvodom, ki nas pripravi na pomen obreda, ki je izvorno slovenski. Za uvodom v lepi obred blagoslova velikonočne hrane sledi branje in poslušanje božje besede iz Svetega pisma stare ali nove zaveze ter evangelij. Po evangeliju je po na-

vadi župnikov nagovor (homilija) in za prošnjami za vse potrebe sledi blagoslov posameznih velikonočnih jedil, na koncu pa še blagoslov vseh skupaj. Pri blagoslovu se, poleg blagoslovljene vode, vedno uporablja tudi kadilo, ki povzdigne slovesnost vstajenjskega praznika.

Po blagoslovu v kapeli doma so vsi navzoči povabljeni, da skupno zaužijejo velikonočni blagoslov: pirhe, šunko in pršut s hrenom, kruh in druge velikonočne dobrote. Pa tudi potice, ki jo prinesejo k blagoslovu naše dobre slovenske gospodinje, nikoli ne manjka. Letos se je k blagoslovu zbralo kar lepo število naših dobrih in zvestih londonskih Slovencev in

ostalih rojakov iz Slovenije, ki so bili prav tako veseli pogostitve z velikonočnim »žegnomo« po običajnem blagoslovnem obredu. Pogostitev z dobrotami smo imeli kar v kapeli ali bolje v enem delu kapele, kjer sta gospodinjini Brazilki vsem navzočim lepo postregli. Vsem prisotnim sta lahko ponudili lepo narezan in okusen domač kraški pršut – dar družine Petrič iz Vipave – in druge velikonočne dobrote. Tudi dobrega vina ni manjkalo.

Na veliko nedeljo pa je bila tokrat vstajenjska maša kar v kapeli »Našega doma« ob 10. uri dopoldne. Kljub majhni udeležbi je bila lepo doživeta.

S. Cikanek

AVSTRIJA

GRADEC

Tudi v naši slovenski cerkveni skupnosti Marija Pomagaj smo se po veselem pustovanju v nedeljo, 15. februarja, poskušali poglobiti v pomen postnega časa, ki traja od pepelnične srede do velike sobote. Ta občutek, da nam nekaj manjka, mnogokrat zapolnujemo s stvarmi, ki nas le začasno zadovoljijo. Postni čas pa je bil priložnost, da smo se ustavili in zavedli, da smo neskončna bitja in da našo neskončnost lahko izpolni le Neskončni. Trudili smo se, da bi se v postu bolj zavedali sebe, svojih odnosov in navzočnosti Boga v naših življenjih: odnos do sebe, od-

nos do prijateljev, odnos do staršev in doma, odnos do okolja ter odnos do Boga. Poleg tega smo tudi vsak zase lahko odkrivali, kaj je tisto, kar smo lahko v postnem času darovali ali čemur smo se lahko odpovedali in kako smo lahko globlje vstopili v osebni, prijateljski odnos z Gospodom in se tako pripravili na največji krščanski praznik – veliko noč.

V nedeljo, 1. marca, nam je naš pater mag. Jože Lampret, ki se je vrnil z enotedenskega romanja v Sveto deželo ob svoji jubilejni obletnici – 40 let mašništva – med drugim na kratko opisal pomen tega romanja:

»Res je to enkratno pozitivno izkustvo vere in preverjanja že prehojene poti, skratka utrjevanja vere.



Prijetno druženje ob velikonočnih dobrotah



Pustovanje 15. februarja

Vseh romarjev nas je bilo približno sto. Duhovno vodstvo je imel koprski škof dr. Jurij Bizjak, ki je strokovnjak na tem področju. Organizacijo je prevzel p. Peter Lavrih, frančiškan, ki je kot komisar za Sveto deželo zadolžen prav za to nalogo. Pomagala sta jima še dva strokovnjaka: duhovnik, ki trenutno živi v Jeruzalemu, ter profesor zgodovine, ki zadeve odlično obvlada.

Med romarji nas je bilo 19 duhovnikov, 7 diakonov, letošnjih novomašnikov, ostali pa so bili verniki iz vseh koncev Slovenije, ter celo dva iz Münchna. Med nami je bil tudi zlatomašnik, pet 40-letnih jubilarov, dva 30-letna jubilarita ter dva srebrnomašnika. Romanje je trajalo dva oz. en teden. Prvi teden (prva skupina za Staro zavezo), ki je začela romanje v Kairu, preko Sinaja in Jordanije v Sveto deželo; druga skupina, h kateri sem se tudi jaz pridružil, pa je obiskala svete kraje, ki zadevajo Novo zavezo (Palestino-Izrael). Ker nam je bil čas dokaj naklonjen, začetek pamladi in politično razmeroma mirno, smo videli ogromno pomembnih svetih krajev. Res, bilo je enkratno. Kot sem že omenil, je takšno romanje predvsem utrjevanje in poglobljanje vere. Ko vidiš

kraje, več kot dvatisočletne oljke, celo kamne, ulice, po katerih je hodil Jezus, te enostavno prevzame. Na teh svetih krajih smo tudi maševali: v dvorani zadnje večerje, na Golgoti, ob grobu, v Betlehemu, v Nazaretu, na gori blagrov; bili smo na mnogih krajih, kjer je Jezus napravil čudeže, kjer je bil v Jordanu krščen in še in še.«

Na koncu je pater še dodal, da bi kaj takšnega bilo smiselno, da doživi vsak kristjan v svojem življenju. Pozorno smo mu prisluhnili, mu ponosni čestitali za 40 let mašništva in se mu zahvalili za to vsestransko nadvse pomembno informacijo o utrjevanju vere.

Čeprav bolj mirno, ampak v prijetnem vzdušju, smo v nedeljo, 8. marca, na mednarodni dan žensk (ki pomeni tudi priložnost za razmislek o aktualnem položaju in dostojanstvu žensk), po sv. maši v Kolbejevi kleti praznovali rojstna dneva naših Mathilde Furman in Slavice Ettl, ki sta povabili tudi svoji družini. Tako smo skupaj do poznega popoldneva, lahko bi rekla, doživeli pravi družinski praznik v postnem času.

Naj vsem pamlad natoči novega upanja in veselo Alelujo voščim!

mag. Ivanka Gruber



Rojstni dan Mathilde Furman in Slavice Ettl

BENELUKS

BRUSELJ

Za letošnjo veliko noč, ki je bila koledarsko zgodnja, pamladi pravzaprav še ni bilo naokoli. Vsaka velika noč je za nas, kristjane, praznik veselja, zato vzklikamo in pojemo: Kristus je vstal, aleluja! Velikonočni teden, od cvetne nedelje naprej, pa je tudi praznik sočutja, ki ga doživljamo ob Jezusovem trpljenju in njegovi smrti. Prav v tem smislu je bila zame letošnja velika noč pomembna in zelo zgovorna. V ponedeljek zjutraj, po cvetni nedelji, mi je umrla mama. Hotel sem jo videti še živo, ko je dva dni ležala v komi v ljubljanskem kliničnem centru. Po slavlju cvetne nedelje v Bruslju sem se odpravil na pot domov, k mami. Žal sem na sredi poti izvedel, da jo je Bog poklical k sebi. Videl in blagoslovil sem jo že na mrtvaškem

Pokojna mama
Frančiška
Štrubelj



odru. S sorodniki smo se posvetovali, kdaj bi bil pogreb in določili torek, 7. aprila, po veliki noči. Kaj naj bi naredil, ostal pri mami in žalujočih sorodnikih ali se vrnil na svoje delovno pastoralno področje za obrede velike noči? Pokleknil sem pred Križanega in se vprašal, kaj bi na to odgovorila mama. In dan mi je bil odgovor: Vrni se k ljudem, ki so ti zaupani in bodi z njimi za to veliko noč. Tako sem tudi storil. V Slovenijo sem se vrnil na velikonočni ponedeljek zvečer, na predvečer pogreba, potem ko sem še ob 9. uri v Genku daroval sveto mašo za pokojno mamo.

Slavje cvetne nedelje je slovesen vstop v veliki teden našega odrešenja. V soboto, 28. marca, smo imeli bogoslužje cvetne nedelje v Haagu, na Nizozemskem. Po blagoslovu zelenja in branju pasijona po evangelistu Marku je pianistka Nena Rion na klavir izvedla glasbeno me-

ditacijo, ki nam je pomagala doživeti odrešilno moč Jezusove smrti na križu. Na samo cvetno nedeljo smo v Bruslju imeli od 15. ure naprej delavnico za otroke in starše, kjer smo pripravljali butarice za blagoslov zelenja. Birmanec Peter je s svojo mamo izdelal tudi veliko butaro. Blagoslov zelenja je bil na vrtu Slovenskega pastoralnega centra. Po branju pasijona je na violino zaigrala Tina Čeh, mlada glasbenica. Izvedla je Gallusov motet z naslovom: Glejte, kako umira pravični. Spet so se odprla naša srca, zazdelo se mi je, da je to globoko glasbeno delo zaigrala tudi moji mami, ki je bila prav v tistih urah že umirajoča.

Blagoslov velikonočnih jedi razodeva našo globoko slovansko dušo. Le Poljaki in mi Slovenci imamo na Zahodu navado, da na veliko soboto blagoslovimo velikonočne jedi. Ta običaj smo prevzeli od pravoslavnega Vzhoda. Vsaka jed v velikonočnem jerbasu po svoje predstavlja bližino Jezusu v dvorani zadnje večerje, na križu in ob praznem grobu: kruh (evharistija), potica (sladka radost odrešenja), hren v podobi žebļev (Kristus je bil pribit na križ), pirhi (novo življenje, Jezusovo vstajenje). Z razlago o pomenu posameznih jedi in blagoslovom smo ob 10. uri začeli praznovanje velike sobote v Bruslju. Ob dveh popoldne smo nadaljevali v Našem domu v Genku, ob štirih popoldne v Eisdnu in ob šestih zvečer v Heerlenu na Nizozemskem. Ta zadnji blagoslov je bil nekaj posebnega. Zbrali smo se pred milostno podobo brezjanske Matere božje, v cerkvi sv. Kornelija. S prisotnimi verniki sem pri blagoslovu oživil spomin na svojo mamo, ki je julija lani praznovala 80-letnico življenja. Na sam rojstni dan si je zaželela sveto mašo na Brezjah, pri milostni podobi Marije. Otroci smo ji za darilo kupili veliko sliko Marije Pomagaj z Brezij. Pred Marijo, srednico milosti, smo njej v spomin občuteno zapeli pesem: Mati žalostna je stala, ko pod križem je jokala.



Slavje cvetne nedelje v Haagu



Utrinek velikonočnega slavlja ob milostni podobi brezjanske Matere božje v Heerlenu



Po blagoslovu velikonočnih jedi v Eisdnu

Radost velike noči. Vstajensko mašo smo ob 6. uri zjutraj imeli v cerkvi sv. Barbare v Eisdnu. Slovesno je prepeval slovenski pevski zbor Slomšek. Po maši so se navzoči verniki zbrali na velikonočnem zajtrku v Slovenskem domu, sam pa sem odhitel v Heerlen, na Nizozemsko, kjer smo ob 8.30 imeli velikonočno mašo. Na velikonočni ponedeljek je bila velikonočna sveta maša ob 9. uri v Genku, pri maši je pel zbor Slomšek. Tudi tu smo se spomnili pokojne mame. Pred blagoslovom sem s pevka, Marijo Selak in Lenčko iz Maastrichta, pokojni mami zapel pesem

Roža. Že naslednji dan sem jo zapel na pogrebu, v cerkvi sv. Križa na Vidmu, v Dobropolju. Ko so se verniki iz cerkve preselili v Naš dom, kjer so skupaj zaužili velikonočni zajtrk, sem se sam odpravil na pot v Bruselj in od tam z letalom domov, na pogreb. Tudi tam zgoraj, visoko nad oblaki, je bila mama z mano, kot navdihovalka, ljubiteljica rož, učiteljica zaupanja v življenje, mama z zlatim srcem. V njeni navzočnosti sem ji spesnil naslednji stavek: **»Delavno in skromno si živela, v bridkih preizkušnjah dotrpela, v ljubezni dozorela, zdaj s Kristusom vstajenja si vesela.«**

Slovo od pokojnega Rudija Purgarja. Pokojnemu Rudiju, iz slovenske skupnosti v Heerlenu na Nizozemskem, je dolgoletna prijateljica Lojzka Deželak namenila nekaj lepih in prijaznih besed. Takole piše: »Na koncu novembra smo po 85 letih obstoja slovenskega pevskega društva Zvon v Heerlenu zaključili naše sku-

pno pevsko delovanje. Rudi Purgar, rojen 7. aprila 1940 in umrl 12. februarja 2015, je bil član pevskega zbora Zvon vse do svoje bolezni. Od 1992 je bil vdovec, živel je s svojim sinom Paulom. Njegovo življenje je bilo delavno, uspešno, bil je človek z zlatimi rokami. Spreten je bil za vsako delo. Skupnost iz Heerlenu se je od njega poslovila v župnijski cerkvi sv. Antona Padovanskega, 24. februarja, s slovesnim obredom. Pevci zbora Zvon so v slovo ob njegovi krsti zapeli pesem 'Marija skoz življenje'. Dragi Rudi, prejmi naš hvaležni spomin in z Bogom!«

Dr. Zvone Štrubelj

Pokojni Rudi Purgar



FRANCIJA

PARIZ

Župnik Alek Zwitter je označil za »blagodejno navzočnost« enomesečni obisk škofa dr. Antona Stresa med Slovenci v Parizu. V Slovenskem domu smo zato za en mesec lahko obnovili običaj tedenskih slovenskih maš. Hvaležni smo gospodu škofu za bogate pridige.

V nedeljo, 15. marca, se nas je po maši zbralo lepo število pri običajnem kosilu v dvorani Slovenskega doma. Tokrat je bila priložnost, da smo ob rojstnem dnevu našemu župniku zaželeli zdravja in uspeha pri svojem akademskem delu. Hvaležni pa smo mu nazdravili tudi za ves trud,

ki nam ga posveča kot dober prijatelj in duhovnik. Okusno kosilo je pripravila Uršula Sušnik iz Chartresa z možem. Sladkosnedneži pa smo z veseljem »mahnil« po veličastni torti, ki jo je naredila Slavica Sluban. Obema kuharicama iskreno čestitamo za dobrote, ki sta jih za to srečanje pripravili.

Omeniti moramo, da so nas to nedeljo presenetile tudi znamke, ki nam jih je pokazala Slavica Sluban. Njen sin Klavdij Sluban je namreč edini Slovenec, kateremu je francoska pošta izdala znamke na podlagi svojih fotografskih posnetkov. Izdaja znamk je sledila dobitniku natečaja »Atelier des ailleurs« (Atelje o drugih krajih) s slikami z otočja Kerguelen



Del gostov v dvorani Slovenskega doma v Parizu. Aleku smo s hvaležnostjo zaželeli vse najboljše za rojstni dan.

na Antarktiki, kjer je leta 2012 preživel dva meseca.

Klavdij Sluban se je rodil v Parizu, mladostna leta je preživel v Sloveniji, gimnazijo in višje šole pa je opravil v Parizu. Čeprav je napravil master iz anglo-ameriške literature, se danes posveča fotografiji in je tako postal znani slovensko-francoski umetnik z izključno črno-belimi posnetki. Veliko truda posveča mladim zapornikom v Fleury-Mérogis (Essone). Leta 2000 pa je ustanovil podoben fotografski atelje tudi za mlade zapornike v Celju. Vsem, ki bi se želeli seznaniti s podrobnostmi razstav njegovih del, zbirk in publikacij, toplo priporočamo ogled Klavdijeve spletne strani <http://www.sluban.com>.

Kot preteklo leto bomo tudi letos v soboto, 9. maja, šli na dvodnevno romanje. Tokrat se bomo peljali 290 km iz Pariza, v romarski kraj Île Bouchard, kjer se je leta 1947 Marija prikazala štirim deklicam s tremi prošnjami: naj molijo za Francijo, za grešnike in naj dajo zgraditi molitveno votlino. Cerkev je leta 2001 razglasila ta kraj za Marijino svetišče. Med potjo nazaj v Pariz pa se bomo ustavili v Toursu, mestu, kjer je bil leta 397 pokopan sv. Martin iz Toursa. Sv. Martin je bil rojen v Panoniji, ampak je veliko potoval po Evropi in končno postal škof v Toursu. Sv. Martin je zavetnik mnogih mest po svetu, med njimi Toursa, Buenos Airesa, Mayencea, Utrechta, in je zelo priljubljen svetnik tudi med Slovenci.

JaZ



Škof dr. Anton Stres in župnik Alek Zwitter v kapeli sv. Križa v Slovenskem domu v Parizu.

Pri maši sta ministrirala Rožle, ki je prišel iz Slovenije na zdravljenje v Pariz in je z družino nastanjen v Slovenskem domu. Bratec Ožbej posluša sestrico Brino Valjavec, ki je po obhajilu prevzela solo petje.



FREYMING-MERLEBACH

2. februarja smo ob 15. uri lepo napolnili dvorano naše misije z udeleženci društva Prijateljev slovenske katoliške misije pod vodstvom predsednice Jožice Curk. Vsakoletni pregled v podrobnosti tako finančnega kot moralnega poročila je bil brezhiben po zaslugi vestnih odbornikov in sodelavcev. Na to društvo se opira slovenska misija in duhovnik v svojem pastoralnem poslanstvu. Kako lepo je lah-



Komaj prestopite prag pri Jožici Curk, se miza že šibi od dobrot.

ko tovrstno sožitje, ko gremo vsi v smer bratskega služenja človeku in za božjo čast. Naj bo ta duh nalezljiv še za druge misije in skupnosti, tega vsem sotrudnikom iz srca želim! V mesecu aprilu sva z gospo Jožico v Creutzwaldu obiskala naše bolnike in ostarele, med drugimi tudi našo najstarejšo Slovenko misije, Ivanka Mroček. Pri 48 letih je naredila vozniški izpit, ravno toliko let je nato vozila avtomobil in ob nedeljah pobirala starejše in jih pripeljala k nedeljski sveti maši. Čeprav nama je tako šaljivo dejala, da jo je v 96. letu starosti Bog pozabil in da k hudiču pa ona ni pripravljena iti ... so se ji sredi marca oči zaprle za ta svet in



Ivanka Mroček v 96. letu starosti

odprle za božji objem. Ivanka, hvala za vse plemenite trenutke!

21. februarja smo imeli sveto mašo v Méricourtu in tudi celodnevno delovno akcijo čiščenja in žaganja dreves na župnijskem vrtu. Vsem, ki ste priskočili na pomoč, mlajšim in starejšim, iskrena zahvala. Po maši



Na vrtu za misijo v Méricourtu je potekala obširna prostovoljna delovna akcija.



Naš organist Jacky ne boža samo tipk na klaviaturi, ko se odpelje v Méricourt.

smo se dobili v župnijskih prostorih in se pogovorili na razširjeni seji ŽPS o bodočih smereh delovanja naše severne skupnosti in o eharistični daritvi za velikonočne praznike.



Zlatoporočenca Maks in Albina Kozole iz Cité des Chênes

1. marca sta v slovenski kapeli sv. Jožefa v Merlebachu pred Gospodov oltar stopila Albina in Maks Kozole iz Cité des Chênes in se Stvarniku zahvalila za 50 let skupnega življenja. Štolo, ki sem jo položil pri blagoslovu na njuni sklenjeni roki, je nekoč uporabljal msgr. Stanko Grims, ki ju je tudi združil pred 50 leti. Hvaležna



Občni zbor Prijateljev slovenske katoliške misije Merlebach

skupnost jima čestita in kliče še na mnoga leta!

8. marca smo praznovali materinski in družinski dan v sklopu celodnevnega srečanja. Napolnili smo kapelo, dvorano in zimski vrt z našimi rojaki. Slovenska šola dopolnilnega pouka iz Aumetzta je priredila skupaj s Kristino Hero kulturni program v počastitev vseh mater. Pesnica Nadine Kleber iz Thionvilla, ki je pred kratkim izdala svojo knjigo, je pri maši in v dvorani opevala materinsko poslanstvo. Po aperitivu v čast vsem Jožefom in Jožicam je stopila pred našo dragoceno Jožico Curk Fani Šumej v imenu društva in kuharic ter v šopku cvetja izročila besede zahvale naši predsednici, ki je obhajala 3. marca 80. rojstni dan. Pridružil se ji je župnik in ji izročil gobelin svete družine. V dvojezičnih besedah zahvale je izpostavil izreden materinski čut naše »skupne matere« Jožice, ki v vsakdanji skrbi tke niti naše kulture, človečnosti in duhovnosti v merlebaški skupnosti. Kot na gobelinu pa ji stoji ob strani sveti Jožef, v tem primeru mož Leo in ji pri tem poslanstvu pomaga. Naj vama Bog še naprej daje moči za to zahtevno, a vsestransko bogato poslanstvo! Po kosilu je vsaka mati in žena prejela iz njenih rok lonček s spomladanskimi cveticami. Po tretji uri smo se

ponovno zbrali za dve uri v kapeli, v kateri smo si skupno z osebnostmi okoliških mest med drugimi deželnim svetnikom Kleinhentzom iz Faerberwillerja ogledali dokumentarni film o naših prvih začetkih skupne poti pred 33 leti. Vse bogato gradivo je zbiral vsa leta naš Bernard Rehar, ob njem pa je s tehnično podporo stal Pierrot Burg. Hvala za vse obraze, ki smo jih videli in ki so že v večnosti, ali za naše, ki so pod težo let dobili novo mimiko. 14. marca smo imeli na naši misiji celodnevno srečanje »Inter EAP« pastoralnih sodelavcev na področju naše dekanije. Bilo nas je okrog 40. Srečanje je vodil novi generalni vikar škofije Metz, Dominique Thiry, ob navzočnosti sobratov duhovnikov. Bil je lep duhovni in človeško bogat dan. Na ta dan sem prejel od mesta Freyming-Merlebach uradno sporočilo, da so ugodili moji želji, da bi se ulica nasproti naše misije in ki fizično povezuje misijo in društvo Jadran, poimenovala po pokojnem msgr. Stanku Grimsu. Vseh 33 občinskih volivcev je predlog enoglasno podprlo. Župan je to vnesel v uradno listino in bomo v bodoče temu primerno priredili slovesnost.

16. in 17. marca sem se kot delegat za Slovence v Franciji in član komisije za migracijo udeležil spomladanskega zasedanja v hiši fran-



Po vsaki maši v Méricourtu sledi svojevrstna razširjena seja župnijskega sveta.

coske škofovske konference avenue de Breuteuil v Parizu. Dobrih petdeset se nas je zbralo, tako članov SNPMI kakor izrednih gostov.

Hvala tudi za prijetne večerne trenutke v Châtillonu. 29. marca smo na cvetno nedeljo blagoslovili oljke, pušpan, slovenske butare in spleteno palmo iz Sardinije. Ker smo v noči od sobote na nedeljo premaknili urine kazalce za eno uro naprej, so

nekateri zamudili začetni blagoslov in smo zanje z veseljem še enkrat segli po kropilniku in blagoslovili zelenje. Ko bomo odnesli to zelenje iz različnih dežel na svoje domove, naj postanejo znamenje zmage življenja nad smrtjo v krščanskem smislu našega verovanja. Pojdimo za Vstelim življenju naproti!

*Vaš hvaležni župnik
in delegat Jože Kamin*

HRVAŠKA

PULJ

Postni čas v pričakovanju velike noči, največjega krščanskega praznika, nam prinaša iskanje miru in tihe radosti. Kajti velika noč z Jezusovim vstajenjem je za nas kristjane praznik veselja in upanja v krogu svojih družin in najdražjih. Daje nam moč in vero v življenje, soustvarjanje in človeka.

Tudi člani društva SKD Pulj posvetimo del svojega časa v priprave velikonočnega doživljanja. Naše kreativke so pridno pripravljale izdelke iz pomladanskega zelenja in oljčnih vejic za cvetno nedeljo. Še bolj pa občudujemo njihovo delo pri izdelavi velikonočnih pirhov, pisanic s slovenskimi motivi.

Prav tako pa so v nas še vedno spomini na naše lanskoletno zaključno kulturno dogajanje v bo-

žičnem času, ko nas je tako nastopajoče kot obiskovalce združevalo pričakovanje in veselje ob rojstvu Božjega deteta. Izvedena sta bila dva božična koncerta v Pulju. Prvi je potekal 19. decembra v organizaciji pevskih zborov KUD Matka Brajiše Rašana in Encijana SKD Istra. Koncert je potekal v prelepi cerkvi sv. Antona. Zaključni koncert je bil 29. decembra, ko je naš zbor Encijan izvedel koncert v domu za starejše Alfredo Štiglic. Ta večer je bil nekaj posebnega: vse nas je napolnil s pesmijo, tenkočutnostjo in ljubeznijo, ki jo je vsak na svoj način odnesel med svoje najdražje. Posebna zahvala gre vsem članom zbora in naši dragi dirigentki Paoli Stermotič.

V društvu SKD Pulj smo v leto 2015 zakorakali smelo in polni novih načrtov. Že 7. februarja smo gostili dijake iz gimnazije Celje. Prešernov

oziroma kulturni praznik, 8. februarja, smo praznovali v Varaždinu. Zadnji dan v februarju je zbor Encijan nastopil v Hrvatinih in vsi skupaj smo doživeli nepozaben glasbeno obarvan večer.

V mesecu marcu so se aktivnosti našega društva nadaljevale. Najprej, 5. marca, je v povsem polnem gledališču v Pulju potekal čudovit glasbeni večer: koncert umetnika Sandra Vešligaja. Dan zatem je bilo v razstavišču društva odprtje likovne razstave in 13. marca je bil izveden literarni večer. Ob vseh kulturnih dogodkih društva pa občasno pote-

kajo še druge aktivnosti, s katerimi negujemo zdravje telesa in duha članov društva. Na prvi pomladanski dan smo izvedli delavnico obvladovanja stresa in tehnike sproščanja.

Naj zaključim z mislijo na bližajoče se velikonočne praznike: vsem, dragi slovenski rojaki in rojakinje po svetu, člani društva SKD Pulj želimo prijazne in srečne velikonočne praznike, naj toplina in cvetoča pomlad ter božja ljubezen napolnijo vsako srce in izbrišejo vsako žalost in jo spremenijo v veselje Njega, ki nam daje moč in upanje.

Ivanka Koletnik

NEMČIJA

AUGSBURG

Smučarska nedelja

Lepa smučarska nedelja, 8. marca, je vabila ljudi iz stanovanj v naravo na sveži zrak. Številni so ugodne vremenske razmere izkoristili za obisk sorodnikov in znancev, nekateri za sprehod v naravo, spet drugi za zimski šport na belih strminah. Na omenjeno nedeljo so bili slovenski rojaki vabljeni v kraj Kornau blizu Oberstdorfa k »smučarski« maši. Že več let se vsako leto konec zime zberejo nekateri slovenski verniki v mali cerkvi v že omenjenem kraju. Najprej dajo čast Bogu pri sv. maši, sledi okrepčilo pri

skupnem kosilu na parkirišču pod smučiščem, nato pa si vsak po svojih načrtih izpolni ure nedeljskega popoldneva. Navdušenci smučanja si privoščijo vijuganje s smučmi po zasneženih strminah. Smučarska nedelja je ena izmed priložnosti, da se Slovenci srečajo, poveselejo in spoznajo tudi kak nov obraz.

Pevski seminar v Nonnenhornu

Od petka, 20. marca, do nedelje, 22. marca, je potekal v Nonnenhornu ob Bodenskem jezeru seminar za pevce in ljubitelje petja. Tokratnega srečanja so se udeležili pevci iz Stuttgarta, Ulma, Augsburga, Ravensburga in kar velja še posebej



Razstava v Hrvatinih



Zbrani pri smučarski maši



Nastop v cerkvi sv. Antona



Intenzivne vaje pod vodstvom prof. Ivana Florjanca



Blagoslov zelenja na cvetno nedeljo v Kemptnu

naglasiti, tudi skupina iz Belgije in Nizozemske s svojim župnikom dr. Zvonetom Štrubljem. Čez petdeset zbranih je pod vodstvom prof. mag. Ivana Florjanca iz akademije za glasbo v Ljubljani vadilo in se poglobljalo v ocean lepote pevske umetnosti. Pri ločenih vajah po glasovih je bila profesorju v veliko pomoč zborovodkinja iz Stuttgarta leva Sarja. Poleg novega osvojenega pevskega znanja bosta marsikomu ostala v spominu tudi sobotni družabni večer in slovesna zaključna maša v nedeljo, ki jo je vodil dr. Zvone Štrubelj.

Cvetna nedelja v Kemptnu

Na cvetno nedeljo, 29. marca, je slovenska skupnost, ki se enkrat mesečno zbira v Kemptnu, po že utečeni navadi obeležila spomin na Jezusov vhod v mesto Jeruzalem. Obred se je začel na cerkvenem prostoru pred cerkvijo, kjer je bil najprej blagoslov butaric, zelenja in oljčnih vejic. Sledil je slovesen vhod v cerkev. Pri sveti maši v cerkvi so pri branju Kristusovega trpljenja sodelovali vsi navzoči. Kdor ni imel lastne vloge, je sodeloval kot množica. Po končani sveti maši se je skupno druženje nadaljevalo v dvorani pri dobro pogrnjeni mizi.

Slovo od pokojne Irmgard Novak

Irmgard Novak se je rodila v Porenju, v kraju Oberhausen, kot tretji otrok očetu Jožefu in materi Mariji Wawrzyniak. Njen oče je med pogrešanimi osebami iz druge svetovne vojne. Mama je umrla, ko je bila Irmgard stara 18 let. Po mamini smrti se je skupaj s svojo sestro in bratom znašla v težkem življenjskem obdobju. Treba ga je bilo premostiti. Ni klonila. Izučila se je za strokovno prodajalko živil. Leta 1961 je spoznala slovenskega fanta, Zlatka Novaka. Že kmalu sta se razveselila prvorojenega sina Silva. Poročila sta se leta 1964, ko je Zlatku uspelo urediti bivanjski status v Nemčiji. Po treh letih se jima je rodil drugi otrok, sin Frank. Leta 1967 pa je bila mlada štiričlanska družina zaradi zapiranja premožnikov in visoke brezposelnosti v Porenju prisiljena, da se preseli. Bilo si je treba poiskati delo drugod. Svoje novo bivališče je mlada družina našla v kraju Bobingen blizu Augsburga. Tukaj se jima je rodil še tretji otrok, hčerka Nicole, ki je družinsko srečo dopolnila.

Irmgard je bila zelo skromna in zadovoljna z malim. Skrb za družino ji je bila najvažnejša stvar. Imela je smisel za humor. Znala je biti tudi

zelo stroga in odločna, a vedno skrbna, ljubeča in velikodušna.

Težka in dolgoletna bolezen ji je vedno bolj izpirjala življenjske moči. Z možem Zlatkom sta v mesecu avgustu 2014 praznovala zlato poroko. Kljub težki bolezni je napela vse sile, ki jih je premogla, da bi okrogli jubilej bil za vso družino lep, doživet praznik. Irmgard se je za zdravje borila do konca, ko ji je 26. februarja 2015 neozdravljiva bolezen izpila še zadnjo kapljico življenjske moči in je odrešena od dolgega trpljenja za vedno zaprla svoje oči.

Pokojna Irmgard Novak



Pogreba v Bobingenu se je udeležilo veliko število slovensko in nemško govorečih sorodnikov in znancev. Dvojezični obred je vodil župnik Kutin. Sodelovanje z branjem prošenj najozžjih članov Novakove družine ter s petjem pevcev iz Augsburga in Ulma je poslednje slovo na pokopališču dobilo slavnostno zunanjo podobo.

R. Kutin

V večnost je odšla Marinka Lunder

Marinka Lunder se je rodila 9. aprila 1932 v Komarici pri Derventi hrvaškim staršem v Bosni. Dva tedna po njenem rojstvu ji je umrla mama. Začasno so jo vzele k sebi v oskrbo neke sestre redovnice, dokler je ni posvojil par iz Zagreba, ki ni mogel imeti lastnih otrok. V Zagrebu je preživela svoje skromno otroštvo in svojja šolska leta. Izučila se je za otroško negovalko in se v tem poklicu tudi zaposlila. Po službi se je rada družila s prijateljicami, prepevala v cerkve-

nem zboru ter hodila na romanja in izlete. Da bi si prislužila boljši kos kruha, se je Marinka odločila za začasno delo v Nemčiji. Svojo prvo službo na tujem je nastopila v sanatoriju v Schömbergu, kjer je spoznala svojega bodočega moža Štefana. Z njim se je leta 1968 poročila. Skupna pot ju je nato pripeljala v Ulm. V tem kraju se jima je rodila hčerka Štefka. Zelo sta se je razveselila.

Marinka je bila globoko verna in je zaupala v božjo pomoč. S svojo družino je bila tesno povezana s slovensko farno skupnostjo v Ulmu. Redno je obiskovala slovenske svete maše, pela v cerkvenem pevskem zboru in bila nekaj časa tudi članica župnijskega pastoralnega sveta. Svoj prosti čas je z veseljem posvečala karitativnim dejavnostim, še zlasti obiskovanju bolnih in trpečih. Dokler so moči dopuščale, sta z možem bila tudi zelo aktivna člana društva »Slovenija« v Ulmu. Pred tremi leti sta se za stalno vrnila v Slovenijo. Zaradi bolezni in onemoglosti jima ni bilo dano živeti v hiši, ki sta si jo med službovanjem v Nemčiji zgradila na domačih tleh. Morala sta si poiskati zatočišče v Domu starejših občanov v Ribnici. Že tako krhkemu zdravju so se pridružile še dodatne bolezni, ki so Marinki

Pokojna Marinka Lunder



vztrajno izčrpavale življenjske energije. V soboto, 21. februarja 2015, se je tiho za vedno poslovila.

Draga Marinka! Naj ti dobri in usmiljeni Bog bogato poplača vsa tvoja dobra dela. Počivaj pri njem v miru!

Stric Edo

BERLIN

Leto jubilejev berlinskega župnika Dorija

Dragi Dori! Berlinski Slovenci in vsi drugi prijatelji, ki vas imajo radi, vam želimo vse najlepše za 60. rojstni dan, veliko božjega blagoslova, posebno še zdravja, pri opravljanju božje službe in skrbi za nas Slovence v Berlinu, Hamburgu in Hannoveru. Naj vas božja roka vodi tudi pri dušnopastirskem delu v nemški župniji sv. Norberta.

V Berlin ste prišli kot mladi mož štiridesetih let, poln energije za delo v božjem vinogradu med Slovenci

sredi Berlina. Vsi vemo, da je delo med nami naporno, pa tudi veselo.



Trojni jubilej

35 let duhovniške službe je skovalo človeka, kakršen je danes naš župnik Ildor Pečovnik - Dori.

V Sloveniji skoraj ni človeka, ki vas ne bi poznal. Dvajset let vašega dela med nami v Berlinu pa je tudi nas



Zbrani ob slavljenju Dorija

*Silva, Terezija, Dragica in zadaj Zvonko**Udo, Jožica, Gizela*

razvnilo. Če se samo spomnimo na vse naše prireditve in zabave, ki smo jih praznovali z vsemi najboljšimi ansambli in pevci, kar jih premore

Slovenija. Berlinski Slovenci si tega sami ne bi mogli privoščiti, za to se vam še enkrat prav lepo zahvaljujemo.

*Jože z ženo Slavico in hčerko Mariano**Lilijana, Marjan, Metka**Tobias s hčerkama in oma Slavica*

Tudi ne bi slišali veliko lepih slovenskih pesmi, ki so nam jih peli najboljši pevski zbori iz Slovenije, če ne bi Dori osebno poskrbel za to, da nam je bilo lepo. Ob takih prireditvah smo se vsi počutili, kot da smo doma.

Naša druga generacija Slovencev je z vami doživela Slovenijo v Berlinu. Mi, prva generacija, smo jih naučili slovensko govoriti, vi ste jim pa pokazali, kako se po slovensko praznuje in kako se igra nogomet. Slovenci smo radi dobre volje, radi dobro jemo in tudi dobre kapljice se ne branimo. V Berlinu smo bili vedno

dobro založeni z vinom, ki nam ga je iz Slovenije pripeljal Dori. Vedno ste znali prisluhniti vsakemu, ki vas je prosil za pomoč ali za dober nasvet.

Mislím, da je prav, da se vam za vse prav lepo zahvalimo in vam želimo, da ostanete takšni, kot ste, vedno dobre volje in pripravljeni pomagati.

Berlinski Slovenci se bomo potrudili, da vas ne bomo nikoli razočarali, v Sloveniji pa naj vas vedno sprejmejo z odprtim srcem in dobrodoščilico.

V imenu berlinskih Slovencev – Anton Bačovnik, predsednik ŽPS

ESSEN

Tokrat pišem ob četrty uri zjutraj, preden grem na pot v Slovenijo, kjer bomo slovenski izseljenski duhovniki imeli pastoralno konferenco. Omenjam le nekaj zanimivosti okrog praznovanja velikonočnih dogodkov.

Cvetno nedeljo v Essnu praznujemo vedno skupaj z domačo nemško župnijo. Župnik g. Sassen nas je Slovence posebej pozdravil.

Blagoslov zelenja (pušpan) se začne v velikem prostoru doma starejših Sveta Monika, od koder gremo v procesiji v 300 metrov oddaljeno cerkev. Pri vseh obredih sodeluje

tudi župnijska evharistična častna garda.

Tudi na veliki četrtek in veliki petek smo bili skupaj. Slovenski duhovnik sem vedno upoštevan kot »somaševalec«.

Velika sobota je dan lepih srečanj z rojaki ob blagoslovu jedil. Ta dan prevozim blizu 500 km. Najprej sem se ustavil v Hildnu v nadškofiji Köln. Tu se je zbralo blizu sto ljudi. (Kako lepo bi bilo, če bi jih toliko prišlo tudi k slovenski maši na 4. nedeljo v mesecu!) Ob tem blagoslovu želim omeniti eno zares posebno zanimivost. Bilo nam je naročeno, naj bo blagoslov jedil v dvorani zraven cerkve, ker je v cerkvi tišina velike

*Blagoslov jedil v Eschweilerju – zadnjikrat smo bili v cerkvi Srca Jezusovega.**Hilden, blagoslov jedil v dvorani. Tako so nam ukazali, čeprav je bila cerkev popolnoma prazna.*

sobote(!). In res je bila tam le pokopališka tišina, če ne bi prihajali molit prav ti Slovenci, ki smo se zbrali k blagoslovu. V cerkvi ni bilo ves čas žive duše (razen nas, seveda). Božjega groba Nemci tukaj tako ne poznajo. Bil je le križ v stranskem delu cerkve. V dvorani smo se skoraj gnetli. Seveda ni bilo za vse ljudi stolov. Zame je bilo še bolj naporno, ker ni bilo ozvočenja. Takšen dan, ko moramo duhovniki zares veliko govoriti ves dan in potem še ob večerni vigiliji, je to še dodatno breme. Po blagoslovu sem ljudem predlagal, naj se vsi skupaj z lepo pregrnjeni-

mi košarami z »žegnom« preselimo v popolnoma prazno cerkev. Storili smo tako, kot upamo, da bo naslednje leto. Tja so ljudje postavili svoje košare in posedli v klopi. Skupaj smo počastili sveti križ in zapeli Kraljevo znamenje.

V Eschweilerju v škofiji Aachen smo se še zadnjič zbrali v cerkvi Srca Jezusovega. Od junija naprej v tej pred kratkim lepo obnovljeni cerkvi namreč ne bo več bogoslužja. Zanimivo je bilo, da je k blagoslovu jedil prišlo več Poljakov kot Slovencev. Blagoslov smo imeli tudi v Krefeldu, ki je tudi v škofiji Aachen. V škofiji



Essen je bil blagoslov v cerkvi, kjer imamo redno nedeljsko mašo. Moram reči, da sem pričakoval kaj več ljudi. Zvečer ob 19. uri smo se zbrali v **Moersu** v cerkvi sv. Jožefa v škofiji Münster k praznovanju velikonočne vigilije. Tukaj imamo popolni obred kot vsi »veliki«: velikonočni ogenj, velikonočna sveča s hvalnico, berila in slovesna maša. Poznalo se je, da je nekaj ljudi odšlo v domovino, pri nekaterih pa menda peša vera, ne samo njihovo zdravje. Če bo šlo tako naprej, bo treba razmisliti, ali bomo še praznovali to vigilijo.

Na velikonočno jutro smo se v **Essnu** zbrali k vstajenju. S prižganimi svečkami so verniki v procesiji spremljali vstalega Zveličarja. Ker je bilo vreme lepo, smo šli tudi ven iz cerkve. Imel sem občutek, da so

ljudje vstajensko sveto mašo lepo doživeli.

V ponedeljek smo sveto mašo imeli zopet v Essnu, pa tudi v kapeli bolnišnice sv. Klementa v **Oberhausnu**.

Lojze Rajk

BINKOŠTNO SREČANJE v Essnu, 24. maja 2015, naj bo zopet priložnost, ko se bomo zbrali od blizu in daleč. Sveta maša bo kot vsa zadnja leta v cerkvi sv. Gertrude ob 16. uri, nato pa v dvorani spodaj prijetno druženje. Med nami bo evropski poslanec Franci Bogovič iz Bruslja, pa ansambel Žerjav iz Slovenije. Glavni mašnik bo nekdo od slovenskih salezijancev. Lepo vabljeni!



Skupinska slika je letos nastala v cerkvi Herz Jesu v Oberradu.



Tudi mi smo imeli blagoslov v Darmstadt.

FRANKFURT

Tudi v letošnjem postnem času smo v frankfurtski slovenski župniji imeli postno romanje v romarsko središče škofije Limburg, v **Marienthal** pri Rüdeshemu, nedaleč od velike rečne poti reke Rajne. 15. marca, na 4. postno nedeljo, smo imeli tam popoldansko pobožnost križevega pota, nato pa še nedeljsko mašo. Tudi priložnost za velikonočno spoved je bila, saj je bil med nami lazarist iz Ljubljane, **p. Leopold Valant**, ki nas je nagovoril tudi med mašno daritvijo. Letošnji romarski dan je bil kar precej mrzel in oblačen, a brez padavin. Kljub temu pa se nas je letos zbralo kar lepo število, skoraj 70 nas je bilo. Večinoma smo prišli iz Frankfurta, Wiesba-



Stara mama in vnuk sta bila prvokrat v Marienthalu.

dna in Mainza, pa tudi iz oddaljenega Westerwalda (to je del področja med Limburgom in Kölnom). Po maši smo se zbrali še k malici v tamkajšnji romarski dvorani. V prijetnem

pogovoru je ura ali še nekaj več hitro minila, ko smo se odpravili vsak proti svojemu domu. Seveda je to bilo že v mraku in temi, a prav gotovo v zadovoljstvu lepe in duhovno bogate postne nedelje.

Že po tihi nedelji pa se je marsikdo odpravil domov proti Sloveniji, kjer je preživel velikonočne praznike ali pa ostal doma tudi daljši čas. Seveda se to opazi najbolj, ko odidejo in manjkajo redni obiskovalci slovenskega bogoslužja. Pri blagoslovu velikonočnih jedil pa se nas je na vseh krajih (Frankfurtu, Darmstadt in Mainzu, pa tudi v Lichu in Kasslu)

zbralo kar lepo število, podobno kot v prejšnjih letih. Lep zaključek velikonočnih maš pa je prav gotovo, kjer je možnost, skupno zauživanje blagoslovljenih velikonočnih jedil. In to smo tudi uresničili v Mainzu, Frankfurtu in Lichu, pa tudi v Kasslu. Konec marca je v Sloveniji preminil v 75. letu starosti **Stanislav Kotnik** iz Kamnika. Nekje pred 15 leti sta se z ženo vrnila domov v Kamnik, tukaj pa sta pred tem živela v Niedernhausnu pri Wiesbadnu in prihajala v Mainz k slovenskim mašam. Naj počiva v miru!

rem



Cvetna nedelja v Mainzu



Skupinska slika je letos nastala v cerkvi Herz Jesu v Oberradu.



Lepo je bilo v Mainzu velikonočna jedila zaužiti skupaj.



V Lichu smo po praznični maši sedli k skupnemu zajtrku.



MANNHEIM

950 kilometrov in množica vernih Slovencev

Ko mnogi rojaki za praznike odidejo v domovino in je zato v cerkvi videti še manj rojakov kot navadno, se prvi hip zdi, da nima smisla potovati stotine kilometrov za blagoslov jedil ali za slovensko mašo. Mannheimska slovenska župnija se razprostira na samo malo manjšem prostoru, kot je Slovenija. Razumljivo je zato, da so skupine rojakov manjše. Po malo manj kot tisoč prevoženih kilometrih v treh dneh pa mi je prišlo na misel, da bi fotografije s treh blagoslovov združil v eno. Na žalost z enega blagoslova nimam fotografije, ker sem bil zaradi gostega in počasnega prometa že v precejšnjem časovnem zaostanku. Na žalost tudi čas ne dopušča, da bi na veliko soboto obiskal še rojake v Odenwaldu in Saarlandu.

Združena fotografija je dala presenetljiv rezultat. Množica rojakov je skoraj tako velika kot v kakšnem večjem mestu, kjer so Slovenci bolj množično naseljeni. Vredno je bilo napraviti toliko kilometrov, pa še mnogo lepih doživetij in prijaznih besed je bilo. Pri enem blagoslovu sem opazil, kako petletna deklica z

roko poskuša posnemati moje blagoslavljanje. Drugje spet je triletni deček za nami ponavljal petje aleluje. Drugi, komaj malo starejši kot eno leto, sirota zaradi nemarne mamice, oddan v začasno rejo v nemško-slovensko družino, je skoraj do konca maše držal pri miru in je gledal proti oltarju. Med pridigo pa je mahal z rokami, kot je videl mene. Tudi če bi bila pridiga v nemškem jeziku, ne bi nič razumel, je pa z otroškim čutom začutil, da je v cerkvi nekaj več kot neko govorjenje in petje v nerazumljivem jeziku. Če otrok, čeprav še zelo majhen, doživi v družini oziroma v tem primeru rejniški družini ljubezen in vero, se v cerkvi ne dolgočasi. Če pa otrok nima zgleda vernih staršev, pa tudi otrokom prilagojena maša ne pomaga, da se ne bi dolgočasil.

Ko sem na koncu končno zložil vso prtljago v avto in čakal, da odpelje mimo še avto, ki je bil malo bolj nazaj prej parkiran, je starejši možakar, Nemeč, odprl desno šipo, povedal, da je bil pri naši maši in čeprav ni razumel, je bil vesel in srečen. Dejal je: »Lepo je biti pri maši, ko Slovenci tako lepo požete.« Torej cel kup lepih doživetij. Zakaj bi potem tarnali, da se ne izplača priti daleč k maši, ker nas je malo!

Janez Modic



Blagoslov jedil od Mannheima do Schwarzwalda

MÜNCHEN

Velikonočni prazniki v naših razmerah pomenijo močan osip udeležbe pri obredih in svetih mašah. Veliko ljudi vsako leto odhaja v domovino. Tega se veselimo in obenem ostanemo v župnijskem praznovanju temu primerno skromnejši.

V tednu pred cvetno nedeljo je g. Marjan Bečan obiskal svoje stare znanke v Freilassingu in okolici Münchna. Mnogi ne morejo več priti k maši, pred prazniki pa želijo prejeti zakramente. Na predvečer cvetne nedelje je bila maša v skupnosti

Waldkraiburg. Tam se vedno zelo razveselijo butaric in oljčnih vejic.

Številna udeležba v cerkvi Sv. Duha v Münchnu je bila na cvetno nedeljo. Takrat vedno poje zbor in maša vsako leto privabi veliko vernikov. Uvede nas v zaključno dobo postnega časa, ko je že vse naravnano na velikonočni dogodek. Letos je bila cerkev spet polna in mašni obred slavnosten. Blagoslov zelenja in procesija po cerkvi nas je uvedla v skrivnosti, ki jih je razodevala božja beseda in še posebej branje pasijona. Duhovniku so pomagali bralci, da je bilo poslušalcem še lažje spre-



Na veliko noč v Nürnbergu

mljati in se poglobiti v dogodke Jezusovega trpljenja in smrti.

Na veliki četrtek, petek in soboto smo obhajali obrede v župnijski kapeli. Blagoslov jedil na veliko soboto je bil dopoldne v Ingolstadtu in trikrat v popoldanskem in večernem času v Münchnu.

Na veliko nedeljo dopoldne je bila maša v Nürnbergu, kjer se je zbralo dvajset ljudi. Popoldne pa v Münchnu in Ingolstadtu. Kljub okrnjeni skupnosti je bilo bogoslužje svečano in globoko doživeto.

Križev pot narodov. Na veliki petek dopoldne smo se zbrali v münchenskem mestnem središču na križevem potu narodov. To molitveno srečanje združuje kristjane narodnih župnij in domačinov. Pobuda je nastala v hrvaški župniji, ki so jo kmalu sprejele vse narodne župnije in s pomočjo škofijskega vodstva je postala osrednji shod velikega tedna v mestu. Letos je bil z nami tudi kardinal Reinhard Marx. Več kot 4000 ljudi se je na Kaufingerstrasse udeležilo molitve križevega pota. Zbrali smo se okrog križa, zbitega iz lesenih letev barke, ki je polna beguncev in na pol razpadla pristala v Lampedusi na Siciliji. Trpljenje ljudi našega časa se je spletlo v Kristusovo odrešilno muko na križevem potu.

Slovenski verniki smo oblikovali peto postajo. Besedila sta brala ga. Gabrijela Gerber Zupan in župnik. Pesem Kraljevo znam'nje križ stoji pa je vodil g. Jernej Žagar, ki študira petje v Mannheimu.



V imenu skupnosti je čestitke izrekel g. Kranjčič.



Križev pot narodov je vodil kardinal Marx.

Bil je res lep dan, vreme hladno, vendar sončno. Doživetje skupne molitve v mnogih jezikih pa je sporočalo, kako krščanstvo raznolikost kultur splete v edinost. Na koncu je kardinal Marx poudaril, kako pomembno je, da se na takih srečanjih zavemo, kako velikega pomena je vera v vstalega Gospoda, ki nas druži in opogumlja sredi stisk tega sveta. Ozrl se je na trdo preskušane kristjane v mnogih deželah današnjega sveta, ki nam kar naprej dokazujejo, kako potrebno je sočutje in odrešenijsko sporočilo velikonočne skrivnosti.

INGOLSTADT

Župnik Marjan Bečan je praznoval 75. rojstni dan. Včasih, ko smo veseli, da smo bolj ali manj naključno spoznali kakšno čudovito osebo, radi re-



Redovni sestri sta se z veseljem pridružili praznovanju.

čemo, da se nismo iskali, pa smo se vendarle našli. Tako se dogaja tudi naši skupnosti v slovenski katoliški misiji v Ingolstadt. Gospod Bečan nam sicer ni bil neznan. Občasno smo se že srečevali, ko je v Ingolstadt nadomeščal našega prejšnjega župnika gospoda Gajška ali pa prišel spovedovat pred večjimi prazniki. V zadnjem letu in pol, odkar je prevzel pastoralo v Ingolstadt, pa smo se dodobra spoznali in spoprijateljili. Gospod Bečan, tako sam pravi, zelo rad prihaja med nas. Po maši vedno do konca posesti z nami, pa čeprav je pred njim še dolga pot nazaj v München. Posveti se prav

vsakemu in za vsakega najde prijazno besedo. Potem, ko smo izvedeli, da bo v mesecu marcu praznoval svoj 75. rojstni dan, smo se seveda takoj pripravili in ga presenetili s torto, pecivom in skromnimi darili. Zaželeli smo mu zdravja in božjega blagoslova ter da bi še naprej tako rad prihajal med nas. Praznovanju sta se pridružili tudi redovnici sestri Regina in Theophila iz redovne skupnosti pri sv. Moniki, kjer obhajamo slovenske svete maše.

*sodelavci in Münchna
in Ingolstadta*

STUTTGART

Sveti krst je prejela Lilli Mari Adamič

Zakrament svetega krsta je v cerkvi svetega Konrada prejela Lilli Mari Adamič. Sveti krst je najlepši dogodek za vso družino in sorodnike, katerim zakramentalna dejanja Cerkev prinašajo vstalega Kristusa, ki daje vero, upanje in ljubezen za vsakdanje življenje. Zato je bila slovenska župnija v Stuttgartu zelo vesela, da sta se zakonca Adamič odločila, da bo njuna hčerka Lilli Mari prejela sveti krst v slovenski župniji. Oče novokrščenke je Slovenec,

mama pa Nemka, oba sta zavedna kristjana in jima sveti zakramenti pomenijo zelo veliko v duhovnem življenju. Ob svetem krstu se je zbralo lepo število sorodnikov in prijateljev, ki so v lepoti molitve in osebne vere spremljali zakramentalno dogajanje. Za vsakega duhovnika je sveti krst lepo zakramentalno dejanje, ki v sebi nosi tako bogato krščansko simboliko, ki nagovarja vsakega človeka posebej. Družini Adamič čestitamo ob tem lepem dogodku in ji želimo, da njihova hčerka Lilli raste v zavetju božjega blagoslova, naj njena nebeška zavetnica, sveta Lilijana, pri Bogu izprosi vsega božjega varstva in blagoslova za njo in njena starša.



Sveti krst je prejela Lilli Mari.

Zakrament svete birme

Zakrament svete birme je v slovenski župniji v Stuttgartu prejel Benjamin Modic, ki je sicer že odrasel človek in je izrazil željo, da bi rad v polnosti imel opravljene vse zakramente uvajanja v krščanstvo. Zbral je pogum in skupaj s svojo bodočo življenjsko soprogo sta prišla do spoznanja, da želita imeti urejeno krščansko življenje. Po temeljiti pripravi v slovenski župniji je prišla nedelja, pri kateri je prejel zakrament svete birme. Kot župnik sem bil tega dogodka zelo vesel in po pisnem dovoljenju, ki mi ga je podelil murskosoboški škof ordinarij msgr. dr. Peter Štumpf, sem Benjaminu podelil zakrament svete birme. Birma odraslih je stara praksa katoliške Cerkev, ki je katehumene ali odrasle ljudi po temeljiti pripravi pripeljala do prejema svetih zakramentov. Občudovanja vredno je, da v današnjem času relativizma in splošne verske distance mlad človek spozna, da so zakramenti sveta dejanja Jezusa Kristusa, ki razsvetljuje vsakega človeka kot luč. Benjamin Modic bo letos prejel še en zakrament, in sicer zakrament svetega zakona in Bogu hvala za pogum za to iskreno vero, ki pričuje in nagovarja. Benjamin, slovenska župnija ti želi vse dobro v življenju in Bog s teboj.



Birmanec Benjamin Modic skupaj z botro in župnikom

Blagoslov stanovanja

Pri družini Gavez smo imeli lep dogodek, in sicer blagoslov njihovega novega stanovanja. Ivan in Mira Gavez prihajata iz Rogaške Slatine, kjer imata tudi svojo hišo. Ivan je tukaj v Stuttgartu že 51 let in po poklicu je tapetnik, njegova žena Mira pa je medicinska sestra. Oba sta pridna delavca in že mnogo let ustvarjata in delata tukaj v Stuttgartu. Tukaj sta si tudi ustvarila družino in imata dve hčerki, Martino in Klavdijo, ki sta tudi že odrasli in živita posebej. Mira in Ivan pa sta si na novo uredila svoje stanovanje in sta me poiskala in prosila, če bi ga lahko blagoslovil.



Blagoslov stanovanja pri g. Ivanu Gavezu

To prošnjo sem z veseljem sprejel in po lepi začetni molitvi iz obrednika za blagoslove smo najprej prebrali božjo besedo, nato smo po prošnjah in blagoslovni molitvi blagoslovili stanovanje. Vsak blagoslov prinaša Jezusa Kristusa, in to vstalega, ki daje upanje za življenje, moč za premagovanje hudega in človeško srce napolni z ljubeznijo, vero in upanjem in to so stvari, ki jih človek potrebuje za srečno in lepo krščansko življenje. Družini Gavez želimo, da uživajo sadove svojega dela in da se veselijo vsakega dneva, ki jim ga naklanja dobri Bog.

Zlatoporočenca Drobnič

V naši podružnici v Pfullingenu je slovenska skupnost vesela praznovala zlato poroko zakoncev Drobnič. Stanislava in Andrej Drobnič sta si zvesta že 50 let. V Sloveniji ju je poročil škof Lenič in nato sta svoje življenje nadaljevala tukaj v Nemčiji, kjer sta preživela najlepša leta svojega življenja. Oba sta bila pridna delavca, ki sta odšla tako kot večina naših ljudi s trebuhom za kruhom. Tukaj sta si tudi ustvarila družino, na katero sta zelo ponosna. Sedaj pa uživata sadove svojega dela in truda. Zakonca Drobnič sta zavedna katoličana in Slovenca. Redno prihajata k svetim mašam in prireditvam v Bad Urach ali Pfullingen, kjer vedno priskočita na pomoč, če



Zlatoporočenca Drobnič in župnik Aleš

skupnost karkoli potrebuje. Andrej s svojo dobro voljo vedno poskrbi za lepo razpoloženje v naši skupnosti, njegova soproga Stanislava pa pridno pomaga v kuhinji. Lepo je ob sebi imeti takšne dobre ljudi, ki jim vera in slovenstvo nekaj pomenita, ki so za te vrednote pripravljeni tudi nekaj storiti. Zato zakonca Drobnič, naj vama dobri Bog nakloni še veliko zdravih in lepih let, da bosta naši slovenski skupnosti na razpolago in da bomo skupaj še mnogokrat obhajali svete maše in kulturne dogodke. Bog vaju živi.

Volitve novega župnijskega pastoralnega sveta

V mesecu marcu smo vse župnije v škofiji Rottenburg-Stuttgart imele volitve novih članov in članic župnijskih pastoralnih svetov. Naša slovenska župnija se je na te volitve pripravila zelo temeljito. Najprej

smo morali poiskati kandidatke in kandidate za Stuttgart in za vse naše podružnice. Imeli smo jih 26. Od teh pa so potem verniki izvolili 14 kandidat in kandidatov. Volitve je vodila petčlanska volilna komisija, katere predsednik je bil Štefan Fabčič, poleg njega pa je bila še Cilka Novak, Doroteja Oblak, Tatjana Holzmann in Jože Venta. 15. marca pa smo po prešteti glasovih dobili novoizvoljene članice in člane župnijskega pastoralnega sveta, in to so: Alojzija Belšak, Tomaž Ješelnik, Andrej Leben, Marija Mauko, Ivanka Vipavc, Vida Venta, Inka Golčar, Danica Antolin, Janez Travner, Martin Keber, Tanja Habjanič, Milena Movrin, Ljudmila Mele in Milena Mušič. Vsem članicam in članom iskreno čestitamo in želimo, da bomo s skupnimi močmi delali kot ena duša in telo za Cerkev in slovensko župnijo.

Župnik Aleš Kalamar



Volilna komisija prešteva glasove

S R B I J A

BEOGRAD

Kakor že po tradiciji se tudi za veliko noč zberemo Slovenci, predvsem iz Beograda, ob praznikih in si tako zaželim vseh dobrega in celo smo deležni materialno vsega dobrega.

Mašo v slovenščini imamo sicer vsako nedeljo v eni od župnijskih

cerkva v Beogradu, ki je v centru mesta, to je cerkev Kristusa Kralja. Tu prihaja k maši vsako nedeljo ob osmi uri okrog dvajset vernikov. Zelo malo, naši verniki namreč gredo v večini k nedeljskim mašam v svoje župnije, ki jih je v Beogradu šest. Le ob praznikih se nas zbere večje število in takrat ostanemo skupaj dalj časa.



Nastop pevskega zbora »Pojoča družba«

Za veliko noč, ki smo jo predvsem beograjski Slovenci skupaj obhajali na velikonočni ponedeljek, smo se že prej skrbno pripravljali. Pastoralni svet je imel sestanke, kjer smo se pogovarjali, kako bomo pripravili praznovanje. Najprej smo naprosili gospoda nadškofa Stanislava Hočvarja, da bo vodil slovesno mašo. Kraj, kjer smo se zbrali, je hiša Karitas na Višegrajski ulici. To hišo so nekdaj imele v lasti sestre usmiljenke in je ostala v njej prostorna kapela in dvorana za srečanja. Tu je bila tudi naša velikonočna maša, nato pa v dvorani druženje in pogostitev z velikonočnim »žegnom«.

Mašo je torej vodil nadškof Hočvar, ki nas je v pridigi povabil k zavzetosti za našo slovensko skupnost in da znamo pritegniti vse, ne samo na praznovanje, ampak redno k našim srečanjem in mašam, ki jih imamo vsako nedeljo ob osmi uri

zjutraj. Zaželel nam je lepo praznovanje, ki se je začelo po maši najprej v kapeli in nato še s pogostitvijo v dvorani.

Pevski zbor »Pojoča družba« je pod vodstvom dirigentke Marije Družjanič prepeval velikonočne pesmi že med mašo. Po maši pa je bil pripravljen še krajši koncert, ki ga je povezoval gospod Lojze Letonja. Med pesmi je vtikal misli o velikonočnih pesmih in simboliko velikonočnega »žegna«, stvarmi, ki jih navadno položimo v košaro in prinesemo k blagoslovu.

Nato smo se preselili v dvorano, kjer smo lahko poskusili jedila iz velikonočne košare. Košara je bila kar velika, saj so jo napolnile naše gospodinje s šunkami in potico. Na razpolago smo imeli tudi slovensko kapljico - cviček. Pa »Bog žegnaj« in na zdravje nam vsem. Bogu hvala!

Lojze Letonja CM

MUŽLJA

Velikonočno praznovanje v Mužlji

Kulturno dogajanje. Ob rednem druženju smo prvega aprila izvedeli novost, s katero se ne more pohvaliti vsako društvo. Član društva in ugleden slovenski podjetnik Artač – ki je tudi plodovit pisatelj – je napisal izvirno knjigo »Jože Mraz«. Po njej sta napravila scenarij za mladinsko igro z naslovom »Pod Triglavom« Vera Popovič in Aleksander Dragar, ki imata pri uspešnih vajah z otroki skupaj s sedanjo učiteljico slovenščine Mileno Spremo največ zaslug. Krstna predstava zanimive igre – ki nosi v sebi poučno sporočilo – bo 31. maja v Zrenjaninu, v mestnem gledališču, vstop bo prost. Prihodnje leto bodo igralci z igrico gostovali po Srbiji in tudi po Sloveniji. Takrat si jo boste lahko tudi osebno ogledali.

Dvojno praznovanje. Veliko noč kristjani praznujemo večinoma ob različnih časih. Letos je razlika za en



Ečka, Križev pot

teden: tisti, ki praznujemo po novem koledarju, smo se veselili Jezusovega vstajenja 5. malega travna, praznovanje po starem koledarju pa je bilo nedeljo pozneje. Od kod izhaja ta različnost? Prenovo in reformo julijanskega koledarja je na temelju najnovejših znanstvenih dognanj uvedel tudi v Cerkev papež Gregor XIII. (1572–1585) leta 1582. Po njem se ta novi koledar imenuje gregori-



Vaja za igro Pod Triglavom



Mladinski zbor v Mužlji



Pridni ministranti

janski. Da bi se vsakoletno zaostajanje julijanskega koledarja za sončnim koledarjem zaustavilo, je papež preskočil 13 dni in uvedel prestopna leta, z nekaterimi popravki. Del ločenih vzhodnih kristjanov – zlasti Rusi in Srbi – je ostal pri cerkvenem koledarju zvest staremu, julijanskemu koledarju, kar najbolj izstopa ravno pri praznovanju velike noči. Del pravoslavcev ni želel sprejeti novega koledarja, ne zato ker bi bila reforma slaba ali napačna, ampak samo zato, ker jo je razglasil rimski škof. Lani je bilo praznovanje skupno, letos pa je razlika teden dni. Kljub temu pa ima različno praznovanje tudi svoje prednosti. Kjer se v mešanih družinah držijo obojih navad, praznujejo tudi veliko noč dvakrat – na veliko veselje otrok, ki se najbolj veselijo lepih, starih običajev ob tej priložnosti. Za našo slovensko skupnost v Zrenjaninu pa je ta dvojnost bila obenem tudi prednost: letos so lahko prišli na slovensko mašo in druženje tudi pravoslavni bratje in sestre, ki bi sicer ne mogli – kar se lepo vidi

tudi na sliki – udeležba je bila dvakrat večja kot lani.

Slovenska velikonočna maša v Mužlji. Že osmič je bila tudi letos maša v Mužlji za člane Slovenskega društva Planika Zrenjanin in za druge slovenske vernike in prijatelje v župnijski cerkvi Imena Marijinega ob štirih popoldne. Dopoldne smo imeli slovesno procesijo v Mužlji, poleg tega pa še sedem maš na različnih krajih dveh župnij, ki so bile lepo obiskane. Popoldne pa smo dobili tudi goste iz Beograda. Novi predsednik slovenskega društva **Rudolf Tot** se je maše osebno udeležil in tudi število udeležencev je bilo lepo. **Pavla Milovanovič** je prebrala eno berilo, **Edvin Farkaš** pa drugo. Mašo je vodil ravnatelj fantovskega internata Emavs **Stojan Kalapiš**. Med mašo je na harmonij igral kantor **Saša Fogaraši**, na kitari pa ga je spremljal **Janez Jelen**. Pri petju so sodelovali tudi člani pevskega zbora Planika z dirigentko **Danijelo Avram**.

Po končani maši je bilo druženje v mužljanskem župnišču. Med prij-



Srečanje po maši

tnim pogovorom in druženjem nam je čas hitro mineval. Pogostitev so pripravili člani društva, zlasti **Karči** in **Andža Sarvaič**. Vsi smo Bogu hvaležni za tako prijetno praznovanje velikonočnih praznikov in tudi vam vsem želimo obilje velikonočnega blagoslova.

Da bi se našim ljubim bralcem in dragim rojakom po svetu vtisnila

letošnja velika noč še bolj v spomin, naj vas spremlja misel: »Vstali bomo tudi mi!« Kadar se boste srečali z življenjskimi težavami ali pa vas bo obiskalo razočaranje, bolezen, starost ali kake druge preizkušnje, se spomnite resnice, da je Jezus premagal smrt in vsako zlo, ki ga bomo tudi mi, če bomo združeni z njim!

Janez Jelen

 ŠVEDSKA

Vseslovensko romanje in srečanje Slovencev v Vadsteni 2015

Dragi rojaki z vse Švedske in od drugod, 23. maja 2015, na binkošno soboto, vabljeni že na 42. vseslovensko romanje in srečanje Slovencev za binkošti v Vadsteni pri Sv. Brigiti Švedski. Začetek slovesne sv. maše bo ob 12. uri. Za dvorano in potrebno slovensko vzdušje bo poskrbljeno. Dobrodošli v čim večjem številu. Posebej vabljeni druga in naslednje generacije. Potrudite se, vzemimo si čas drug za drugega in praznujmo. Utrujmo naše korenine, našo slovensko vernost in gojimo slovensko kulturo.

Že vnaprej hvala vsem, ki pomagate pri organizaciji prevoza in tudi drugače, da zmoremo ta veliki in tako pomembni projekt izpeljati. Pridite, čaka vas presenečenje.

vaš Zvone Podvinski



Župniku Tobiasu iz Göteborga so za »abrahama« čestitali tudi otroci.



Velikonočni kruh Marjete Pagon iz Malmoja



Nageljni očetom in materam ob dnevu starševstva v Göteborgu



»Didžej« Martin in pomočnica Ema ob rojstnem dnevu Zvoneta Podvinski

Mrzlo ognjišče

Zodprtimi usti sta se brat in sestra začela iskaje obračati naokoli, nakar sta iz goric pod hišo zaslišala moške in ženske glasove, ki so ju usmerili v njihovo bližino. Olajšana, sta mater zagledala sredi strmih goric v skupini kopačev. Cela široka vrsta jih je bila. Njihova široka telesa so zavzemala skoraj polovico gorice po širini. Boječe sta se približala in se postavila pred njih. Matilda v preveliki ponošeni obleki, Tunek v raztrganih kratkih hlačah. Bila sta skuštrana in nekoliko zarovana.

Sejanje v ilovnato zemljo je naenkrat utihnilo, močne roke so z dlanmi brisale potna čela, izpod katerih je gledalo kar nekaj parov radovednih oči. Mati, visoka in robata, ju je zagledala pred seboj, se z rokami naslonila na motiko in ju spodila s svojim močnim, skoraj moškim glasom: "Kaj hodita tu za ménoj, ita, od kod sta prišla!" Otroka sta se takoj obrnila, da bi se čimprej umaknila radovednim pogledom zadihanih kopačev. Za njunima hrbtoma je zazijala globoka praznina brez slehernega glasu. Besede so tudi njima zastale v grlu, iz oči so privrele solze. Za cel potok jih je bilo. Med spontano hojo se je njun jok spreminjal v otroško hlipanje, dlani pa so imele opravka z odstranjevanjem solz, ki so obvisle na njunih bradah. Spregovorila sta šele takrat, ko sta se na križišču morala raziti in se obrniti vsak proti svoji kmetiji, kamor sta kot pastirčka spadala. *Mija nemama matere.* Tako sta si žalostna dejala v slovo. Njuna glasova sta imela zdaj drugačen prizvok. Vedoč, da na svojo mater res ne moreta nikoli več računati, se ju je polastilo globoko razočaranje. Dobila sta občutek, da sta se postavila pred napačno žensko. Po prihodu vsak na svojo kmetijo sta se tiho zakopala v svoji hlapčevski ležišči, kjer se je hlipanje počasi spremenilo v otožen spanec. Žalost in grenkoba sta se ustalila v njunih otroških srcih.

Po nekaj letih, ko sta revčka nekoliko odrasla, je njuno žalost premagalo sovraštvo. Tunek se je takrat odločil, da bo odslej svojo mater klical kar po njenem dekliskem priimku. Stara Ostrčka! Nikoli več je ni imenoval mati, če je že slučajno kdaj moral o njej govoriti. Prepričal se je, da si taka ženska tega naziva ne zasluži. Tudi videl je ni več v bližnji

in daljni prihodnosti, saj nobeden od njiju ni našel nobenega razloga za to.

»Refček sen bija,« je povedal Tunek nekoliko nejevoljen. Njegova najstarejša sestra Frančika se je izgubila nekje v širokem svetu, najmlajši Lojzek je naredil samomor s strelom v glavo. To se je zgodilo zaradi nesrečnega otroštva in brezizhodnega položaja, v katerem se je kot reven mladenič znašel.

Da se pripovedovanje ne bi končalo preveč turbo, se je Tunek hitro znašel in druženje z vedrejšo zgodbo o dogodkih pri vijakih, pripeljal do lepšega zaključka.

Nedelje so postale njuni dnevi.

Tunek je tako v zelo težkih razmerah odrasel v zrelega človeka z globoko rano v svoji duši. Najmočnejše vanj vcepljena vrednota je bila delavnost.

S prvim srečanjem zaznamovano poletje se je prevesilo v jesen in Tunek je začel pri Tuniki redno vasovati. O njeni preteklosti ni kaj dosti spraševal. Izgledalo je tako, kakor da o njej že tako in tako vse ve. Ona o sebi ni govorila, bila je bolj človek poslušanja, dasiravno se ni oklepala skrivnosti, da je že okusila status nezakonske matere. Njegove prevlade nad seboj se ni zavedala.

Država je bila v vojnem stanju, okupirana od Nemcev. Tunek se je že takoj na začetku vojne klicu dolžnosti spretno izognil. Poziv za v vojsko je prispel na naslov, kjer je takrat začasno stanoval. Lastnica stanovanja je modro pismo odklonila, češ da pri njej ne stanuje nihče s tem priimkom. Naredila se je namreč neumno in priimek namenoma prebrala popačeno. Zvijacha je uspela, Tunek ji je bil za to iznajdljivo uslugo vse življenje hvaležen.

Tunika je materi dala vedeti, da se bo s Tunekom poročila. Svarili so jo nekateri sosedje, mati je ostro nasprotovala. Rotila jo je, naj za božjo voljo ne naredi česa takega. Govorilo se je, da je s prvo ženo ravnal zelo grdo in da je velik grobijan. Nanika se je na smrt bala takega zeta. Njena edinka nikomur ni hotela verjeti. Verjela je le njemu. "*Mati, vi mi ne privošite, da bi jas bila srčna,*" je tolmačila svoji obupani materi. Opirala se je na dejstvo, da kadar se kdo ženi ali mož, ga pač vsi ogovarjajo. Tunek jo je omrežil z lepimi besedami, takimi, ki jih je ona želela slišati. Dobro je vedel, kako se taki reči streže.

Pripravljala sta se na poroko. Do nje ju je ločevalo le še nekaj tednov. Po vsem Peščenem Vrhu se je na veliko govorilo, da se Totngrobarjeva Tunika mož. »Vdofca z otrokon de vzela,« so govorili. Od tistih, ki so radi obrekovali, je mati izvedela še to, da je bil Tunek malo pred tem za ženitev dogovorjen že z neko drugo žensko, Angelo po imenu, iz neke druge antujuške vasi. Bil je celo že oklican, saj je njun oklic visel na oglasni deski občinske stavbe cela dva tedna. Ko se je prepričal, da mu bo uspelo ugnezditi se pri Tuniki, si je premislil, ponoči odšel na občino in iz oglasne deske iztrgal svoj oklic, odločen, da se z Angelo ne poroči. Nesojeni nevesti seveda te namere ni sporočil, poslal je le po obleke svoje prve žene, ki jih je že pred časom prinesel k njej. Te, med njimi sta bila dva gosposka kostima, so se zdaj znašle v Tunikini omari. To neprijetno delo z oblekami je namesto Tuneka opravila njegova sestra Matilda.

Tunek se ni oziral na osramočeno nevesto in pozabil celo na to, da je osramotil predvsem sebe. Po njegovem mnenju je bila Tunika zanj boljši dobiček, čeravno je tudi Angela imela hišo z majhnim posestvom. Najbrž mu je ugajal Tunikin umirjen značaj, s katerim bo lažje upravljal. Na Tuneka so tako že pred poroko padle temne sence, ki niso obetale nič dobrega.

Priprave na poroko so bile v polnem teku, kora nazaj ni bilo več. Na občinsko stavbo so izobesili nov oklic.

Pri Grobarjevih je še vedno živela Štefica, punčka, ki je po dveh letih bivanja pri njih že kar precej zrastle in se navadila na ta dom. Tunek je prihajal konec tedna, v nedeljo zvečer pa spet odhajal. Ob poslavljanju od Tunike je pogledal Štefico, ki je ravno takrat stala blizu njiju, in rekel: "To mi nekan spravi! Gda priden drugokrat, naj je nede več tu." Tuniko je stisnilo pri srcu, zaradi otroka in zaradi njegovega surovega vedenja. Ustregla je njegovi zahtevi. S težkim srcem sta z materjo našli prijazne ljudi, ki so prišli po deklico. Posadili so jo na voz in jo odpeljali kdo ve kam. Morda so potrebovali pastirico. Nikoli več nista slišali zanjo. Vse je kazalo na to, da je vrag odnesel šalo in da se bo življenje pri Totngrobarovih zelo spremenilo. Pes Trofi je smel ostati.

Se nadaljuje

OGLASI

031503 Že dolgo iščem življenjskega sopotnika – pravega, skromnega, razumevajočega, brez samohvale – pa ga ne najdem. Sem Slovenka, upokojena, stara 67 let, brez naslednikov. Želim srečati človeka, ki ima v sebi življenje za prihodnji čas. Zaželena je oseba iz tujine ali Slovenije. Šifra: Prebudi se. Poglej me tu! (Poljanska 2, 1000 Ljubljana)

21503 Na Ptujju prodamo dvostanovanjsko družinsko hišo z dvojno garažo. Skupna izmera parcele je 737 m², od tega je 321,65 m² stanovanjske površine. Cenitev nepremičnine po sodnem izvedencu znaša 270.000 €. Do hiše vodi asfaltirana cesta z vsemi komunalnimi priključki. V podaljšku garaže sta še dve sobi za hobi. Hiša je v celoti opremljena in vredna ogleda, primerna tudi za mlajše upokojence. Informacije na tel. 00386 2 782 69 41.

011503 V Radencih in bližnji okolici, blizu mesta **Bad Radkersburg**, prodajam večjo NOVO in tudi 30 let staro, dobro vzdrževano hišo. Vsaka hiša stoji na mirni, urejeni, ograjeni večji parceli. Obe sta priključeni na elektriko, vodovod, kanalizacijo, plin, telefon in kabelsko TV z internetom, hiši sta kvalitetno zidani in izolirani, primerni sta za večgeneracijsko stalno ali občasno bivanje. Možnost zaposlitve in koriščenja zdravstvenih uslug v Avstriji. Informacije na 0038641626586 ali rofra@siol.com

1301A12 Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. – Naš naslov: Gebr. HORŽEN, Möbel-transporte, Herderstraße 36, D-40721 Hilden pri Düsseldorfu. (Telefon 02 1 03 / 44562). – Informacije dobite pisno ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.



Oglas sme obsegati največ 50 besed. Cena oglasa je 20 EUR za enkratno objavo. Celoletna objava z isto vsebino je 150 EUR. Z večkratno zaporedno objavo narašča tudi popust. Oglase sprejemamo do 5. v mesecu za naslednjo izdajo. Plačilo pri poverjenikih, slovenskih župnijah ali na uredništvu.



Labod, foto: Alenka Žnidar

Američan je prišel na Škotsko z namenom, da si kupi grad. Pri lastniku gradu se pozanima:

»In kako je z duhovi? Stražijo po gradu?«

»To pa ne! Jaz živim že petsto let v tem gradu, pa nisem še nobenega videl!«



Gorenjec razlaga prijatelju: »Ta žepna ura je v naši družini že pet generacij. Meni jo je oče prodal, ko je bil na smrtni postelji.«



Sanjska potniška ladja se je potopila. Eden od potnikov je priplaval do plavajočega klavirja. Nekaj kasneje je do njega priplaval še en brodolomec in vprašal:

»Vas lahko spremljam?«



Slavni zbiratelj umetnin se sprehaja po mestu. Med sprehodom opazi zanemarjeno mačko, kako srka mleko iz krožnička pred vhodom v trgovino. Ker ve, da je krožniček izjemno star in veliko vreden, vstopi v trgovino pod pretvezo, da bi rad kupil mačko, in zanjo ponudi dva evra.

Lastnik trgovine mu odvrne: »Mačka ni naprodaj.« Zbiratelj reče: »Prosim vas, res rabim mačko, takšno lačno, da mi v hiši ujame miš. Plačam vam 20 evrov zanjo.«

Lastnik odvrne: »Prodano,« in mu da mačko.

Zbiratelj nadaljuje: »Hej, za dvajset evrov bi mi pa lahko dali zraven še tale mačkin stari krožniček, kajne? Mačka je nanj navajena in meni ne bo treba kupiti novega.«

Lastnik reče: »Žal, prijatelj, to pa ne bo šlo, to je moj srečni krožniček. Ta teden sem prodal že 48 mačk.«



Ura matematike na policijski akademiji ...

Predavatelj v policijski uniformi razlaga račun: $5 - 7 + 2 = 0$

V razredu je smrtna tišina, nihče nič ne razume. Predavatelj se odloči, da bo enačbo razrešil s praktičnim primerom:

»V avtobusu je pet policajev. Sedem jih izstopi. Koliko policajev mora vstopiti, da bo avtobus prazen?«

KRIŽANKA

KRIŽANKA 1505	BREZ NJE ČLOVEK UMRE	ANGELOV POZDRAV MARIJI	NIZOZMSKI POMORŠČAK ABEL (1604)	PROIZVAJA LEC ČIPOV	NAŠA LUČ	META URANKAR	ŠPORTNI OBJEKT	ZDRAVNIK RANAR	6. ČRKA ABECEDE	ŽENSKO IME	GL. MESTO ZV. DRŽAVE PARAJBA V BRAZILIJ
ŽENA, KI ROJI					DEŽNIK IT. INDUST. MESTO						
VZNEMIRILJ. DOŽIVLJAJ									ABRAHAM OV R. KRAJ ZNAK ZA JOD		
ZMES ZA KRUII						PRVA ŠTEVILKA ALOJŽ ZAPLOTNIK					
OZNAKA ZA ELEKTRON		ITALIJANSK O ŠTERLO PROMET V ENO SMER							IVAN ROPRET OSEBNI NAZIV		
IZVRŠITEV, POSTOPEK UPRESNIČEVANJA											
AVSTR.-NEMSKA REKA				INT.ZNAK ZA SEVER USTAN. ZA MALE OTR.		VPIŠI DURN	ADAMOVA ŽENA ZDRAVILNA RASTLINA				POŠKODBA OČI
NADA OSOINIK			GROZDETO VA R. VAS ŠPANIJA							KRATICA ZA SEVER DOMAČA HIŠA	
MASER BREZ M					MURN BREZ M ČASOMER				OKORN LEOPOLD 20. ČRKA ABECEDE		
LJUBO MARC			MARIJINA BOŽ. POT RADOVED NEŽ								
PRVI REKTOR SLOVENIKA										PRIPOVEDN A PESNITEV DOGODKI V SNU	
MAJHNA URA						12. ČRKA ABECEDE VISUKE		100 RASTI 3.OS. Ž.SP.			
TURŠKI FEVDALNI OBLASTNIK				GLASBENI INSTRU- MENT	POROK 2. ČRKA ABECEDE						
MATEM. ZAPIS ENAKOSTI									ŽENSKO IME 1. ČRKA ABECEDE		
ZAHOD	LESKOVAR EDVARD OZIR. ZAJIMEK				RUŠKO M. IME OVSEC META						IVAN CANKAR
NARAVO- VARSTVENIK							JUDOVSKO M. IME 13. ČRKA ABECEDE				
NOVAK IVANKA			ZAJEDALSK A RASTLINA LISTAVCEV								AVTOMOB. OZNAKA ZA AACHEN

REŠITEV KRIŽANKE št. 1504

KRIŽANKA 1504	PRVA ČRKA ABECEDE	ČRKA ABECEDE KRAJ KRAJ	ČRKA ABECEDE KRAJ KRAJ	ČRKA ABECEDE KRAJ KRAJ	ČRKA ABECEDE KRAJ KRAJ	ČRKA ABECEDE KRAJ KRAJ	ČRKA ABECEDE KRAJ KRAJ	ČRKA ABECEDE KRAJ KRAJ	ČRKA ABECEDE KRAJ KRAJ	ČRKA ABECEDE KRAJ KRAJ	ČRKA ABECEDE KRAJ KRAJ	ČRKA ABECEDE KRAJ KRAJ
PRVA ČRKA ABECEDE	V	E	L	I	K	I	P	E	T	E	K	
ČRKA ABECEDE KRAJ KRAJ	E	M	O	N	A	A	F	E	R	A		
ČRKA ABECEDE KRAJ KRAJ	L	I	T	A	N	I	J	E	B	R		
ČRKA ABECEDE KRAJ KRAJ	I	R	E	I	N	D	M	I	T			
ČRKA ABECEDE KRAJ KRAJ	K	A	R	A	N	T	A	N	I	J	A	
ČRKA ABECEDE KRAJ KRAJ	A	T	I	K	U	Š	I	V	Ž			
ČRKA ABECEDE KRAJ KRAJ	N	J	A	N	I	K	A	N	A			
ČRKA ABECEDE KRAJ KRAJ	O	Č	A	N	E	C	A	O	N			
ČRKA ABECEDE KRAJ KRAJ	Č	I	T	R	I	G	L	A	V			
ČRKA ABECEDE KRAJ KRAJ	Č	B	A	J	D	N	A	G				
ČRKA ABECEDE KRAJ KRAJ	N	A	R	A	V	A	I	P	R			
ČRKA ABECEDE KRAJ KRAJ	O	R	I	O	N	S	C	E	L	A		
ČRKA ABECEDE KRAJ KRAJ	M	I	K	R	O	N	A	L	A	N		
ČRKA ABECEDE KRAJ KRAJ	E	J	E	T	I	G	I	N	A			
ČRKA ABECEDE KRAJ KRAJ	N	A	T	A	N	O	K	T	E	T		
ČRKA ABECEDE KRAJ KRAJ	J	I	K	R	A	V	A	T	A			